

Adliye Ceridesi

HAZİRAN - 1930

ABONE ŞERAHİ

Adet		Kuruş
12	Bir Seneliği	300
Perakende olarak beher numarası		Kuruş
		30

İSTANBUL
CEZİRİ MATBAA
1930

MİLLİ KÜTÜPHANE
ANKARA

MÜNDERİCAT

RESMÎ KISIM

Kanunlar:

- Muamele vergisi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinin tadiline dair kanun.
- Beldiye kanunu.

Kararlar ve Tefsirler:

- 555, 556, 557, 558, 559, 561 numaralı kararlar.

Vekâletçe yapılan tamimler:

- Davetnamelerin tebliğ ilmühaberlerine pul ilsak edilmeyeceğine dair.
- Köy ihtiyar hey'etleri tarafından yapılan evlenmelerin teşcili hakkında.
- İflâs takibatının icra dairelerince yapılacağına dair.
- Evrakı temyiziyenin ait olduğu temyiz dairelerine irsaline dair.
- Boşanma istatistiklerinin mahalli irsali hakkında.

Mütalâalar:

- Cezai mütalâalar.

GAYRÎ RESMÎ KISIM

- Nesebi sahilh olmıyan çocuk.
Muharriri: Kemal B.

Tetkik ve tettebbü sahifeleri:

- Miras davalarının mercii rû'yeti.

Kararlar:

- Türk Temyiz Mahkemesi kararları.

İLÂVE FORMALAR

- Ticaret kanunu, Deniz ticareti.

Adliye Ceridesi

Adliye Vekâleti tarafından ayda bir neşrolunur.

Sene : 8

Haziran 1930

Sayı : 95

RESMÎ KISIM

KANUNLAR

*Muamele vergisi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinin
tadiline dair kanun*

Kanun numarası : 1578

Neşri tarihi: 5-4-1930

Madde 1 — 21 Mayıs 1927 tarih ve 1039 numaralı muamele vergisi hakkındaki kanunun üçüncü maddesinin (H) fıkrası aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

(H) - El ile yapılan kilimler, halılar ve şark halıları.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

991

Madde 3 — Bu kanun hükmünü icraya Adliye, Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

Belediye kanunu

Kanun numarası: 1580

Neşri tarihi: 14-4-930

BİRİNCİ FASIL

Belediyelerin idaresi

Belediye

Madde 1 — Belediye, beldenin ve belde sakinlerinin mahallî mahiyette müşterek ve medenî ihtiyaçlarını tanzim ve tesviye ile mükellef hükmî bir şahsiyettir.

Belediye teşkilâtı mecburî olan yerler

Madde 2 — Nüfusu ne miktar olursa olsun kaza ve vilâyet merkezlerinde ve nüfusu iki binden fazla olan yerlerde belediye teşkilâtı mecburidir.

Belediye idaresinin mevdu olduğu makam ve hey'etler

Madde 3 — Belediye idaresi, belediye meclisi ile belediye encümeni ve belediye reisi ve muavinlerine, belediye şubeleri mevcut ise şube müdürlerine ve şube heyetlerine mevdudur.

Belediye sınırlarının tahdidi

Madde 4 — Bu kanunun hükümleri başlar başlamaz şimdi-

992

ye kadar sınırı tahdit edilmemiş olan beldelerin sınırı aşağıda tarif edildiği şekilde çizilir:

A) Ötedenberi beldeye ait sayılan bütün tarla, bağ, bahçe, çayır, mer'a, zeytinlik, palamutluk, baltalık, otlak gibi yerler sınır içinde kalır.

B) Bir beldenin sınırını derelerden, tepelerden, yollardan veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçirmek kabil değilse büyük taşlar dikilerek gösterilir.

C) Belde ahalisinden bazı kimselerin başka bir köy veya belde arazisi içinde kalan emlak ve arazisi, sahiplerinin bulunduğu beldenin değil bu emlak ve arazinin bulunduğu belde veya köy sınırı içinde gösterilir.

D) Ötedenberi müştereken intifa edilen çayır, yayla ve korulardan mer'a ve menba ve tepelerden teamülü veçhile alâkadarların istifade hakları bakidir. Bu suretle belediye sınırı dahilinde kalıp başkalarının hakkı intifaları bulunan bu kabil yerler hakkında sınır kâğıdına şerh verilir.

E) Yukarıdaki tariflere göre çizilen sınırın geçtiği yerlerin isimleri bu kâğıda yazılmakla beraber sınırın nerelerden geçtiğini gösterir bir harita tanzim ettirilir.

F) Komşu köyler ve beldeler ile nizalı olan yerler sınır kâğıdında ve haritasında ayrıca gösterilir.

G) Sınır nizaları, meclis mukarreratının tebliği tarihinden itibaren 31 gün zarfında alâkadar tarafın ihtiyar ve belediye meclislerinin müracaatları dinlenmek şartile beldenin sınırını kat'î ve nihai surette tasdika salâhiyettar olan makam tarafından halledilir.

H) Sınır kâğıdı ile haritaları, beşinci madde ahkâmı icra edilmek üzere belediyelerce dörder nusha olarak tanzim ve salâhiyettar mercilere irsal olunup tasdik edildikten ve iktisabı kat'iyet eyledikten sonra bir nushası belediyeye tevdi, ikinci nushası tasdika salâhiyettar makamca muhafaza, üçüncü nushası Dahiliye Vekâletindeki dosyası meyanına vaz ve dördüncü nushası mahallî tapu dairesine teslim edilir.

Sınırların tasdiki şekli

Madde 5 — Belediye sınırları:

A) Seksen binden az nüfuslu olan beldelerde belediye mec-

993

lislerinin kararı ve mahallî idare heyetinin mütalâası alındıktan sonra vilâyet idare heyetinin tasdiki ile

B) Seksen binden fazla nüfuslu beldelerde belediye meclisinin kararı ve idare heyetinin muvafakati ve Dahiliye Vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyetinin tasdiki ile kat'ileşir.

Tasdik edilmeyen sınır kâğıtları esbabı mucibesile mahallere iade edilir. Sınırın değiştirilmesine ihtiyaç olursa yeni sınırın çizilmesi aynı usule tabidir.

Sınır ihtilâflarının halli

Madde 6 — Beldeler veya köyler arasında sınır ihtilâfı çıkarsa aşağıda tarif olunduğu şekilde hallolunur:

İhtilâf bir kaza dahilindeki belde ve köyler arasında ise kendilerine mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tahriren vaki olacak tebliğat üzerine alâkadar ihtiyar veya belediye meclislerinin en çok otuz bir gün zarfında bildirecekleri mütalâaları tetkik olunmak şartile kaza idare heyetinin esbabı mucibeli kararı ve vilâyet idare heyetinin aynen veya tadilen tasdiki ile:

İhtilâf bir vilâyete merbut ve muhtelif kazalar dahilindeki belediye ve köyler arasında ise kezaik kendilerine mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından yapılacak tahriri tebliğat üzerine alâkadar ihtiyar veya belediye meclislerinin en çok otuz bir gün zarfında bildirecekleri mütalâaları tetkik olunmak şartile vilâyet idare heyetlerinin kararı ve vilâyet umumî meclisinin tasdiki ile kat'î surette hallolunur.

Belde veya belde aksamının ayrılması veya başka parçaların belde ile birleşmesi

Madde 7 — Bir beldenin bazı aksamının beldelerden ayrılarak ayrı belediye idaresine tabi bir belde haline geçmesi veya diğer komşu belde veya köylerin sınırı dahiline veyahut bir

belde ile komşu olan köy veya köylerin veya aksamının belde hududu dahiline girmesi aşağıda tarif edilen şekilde olur:

Bir beldeden ayrı bir belediye idaresi tesis edilecek belde kısmında sakin belediye müntehiplerinin lâakal yarısından fazlasının imzalı mazbatalarile talebi veyahut vali tarafından görülen idarî lüzum üzerine ayrılacak belediye kısmı ile diğer bir yere iltihak edecek ise iltihak edeceği belde veya köy belediye ve ihtiyar meclisleri müntehiplerinin reyine müracaat olunur.

Bunun için vali kaza veya kazaların idare heyetlerinden üçer zat seçerek bir tahkik heyeti teşkil eder. Tahkik heyeti en az on beş gün evvelinden tayin ve ilân edeceği günde alâkadar belediye veya köylerin müntehiplerini bulundukları belediye veya köyün tayin edilecek bir mahallinde rey vermeğe davet eder. (Reyler belediye intihabatındaki usul ve şeraite tevfiқан alınır.) Tahkik heyetinin mazbatasını üzerine vilâyet idare heyetinin vereceği karar Şurayı Devlete tevdi olunur. Şurayı Devletçe bu iftirakın nafi olduğuna ve belde veya köy varidatının kendisini idareye, imara kâfi bulunduğuna karar verdiği takdirde Reiscümhurun tasdikına arz olunur.

Mahalleler ihdası, ilgası, isimlerle hudutlarının tayini

Madde 8 — Bir belediye sınırı içinde mahalleler ihdası, ilgası, birleştirilmesi, isimlerle hudutlarının değiştirilmesi belediye meclisinin ve mahallî idare heyetinin kararı ve valinin tasdiki ile icra edilir.

Belde isimlerinin değiştirilmesi

Madde 9 — Bir beldenin isminin değiştirilmesi belediye meclisinin ve vilâyet idare heyetinin kararı üzerine Şurayı Devletin mütalâası alınarak İcra Vekilleri Heyetinin tasdiki ile yapılır.

Belediye şubeleri teşkili

Madde 10 — Nüfusunun arazi üzerinde tekâsüfû itibarile muhtelif kümelerden müteşekkil olan beldelerle nüfusu seksen bini geçen beldelerde belediye şubeleri teşkili caizdir. Belediye şubelerinin teşkili veya ilgası, hudutlarının tesbit ve tadili aşağıda tarif edilen şekilde olur:

Belde dahilinde şube haline geçmesi istenilen belde kısmında sakin belediye müntehiplerinin en az yarısından fazlasının imzalı bir talebi veya belediye meclisinin müracaatı ve teklifi üzerine en büyük mahallî mülkiye memuru o dairede intihap hakkını haiz halkın reyine müracaat edilmesini kaza idare heyetine icra ettirir. İdare heyeti on beş gün evvelinden tayin ve ilân edeceği günde şube haline geçecek belde kısmı müntehipleriyle mütebaki müntehipleri beldenin muayyen bir mahallinde rey vermeğe davet eder. (Reyler belediye intihabatındaki usul ve şarta tevfikân alınır.) İdare heyeti reylerin neticesini mazbata ile tesbit eder ve doğrudan doğruya valiye gönderir. İdare heyetinin mazbatasını üzerine vilâyet idare heyetinin vereceği karar, Şurayı Devletin mütalâası ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibi üzerine, Reisicümhurun tasdiki ile icra edilir.

Bir veya birkaç köy veya mahallenin birleşerek belediye idaresi tesis etmesi

Madde 11 — Bir köyün münferiden veya aralarında fasılasız arazi irtibatı olan birkaç köy veya köy mahallerinin birleşerek bir belediye idaresi tesis etmeleri için nüfusları mecmuunun iki binden fazla olması ve köy veya ihtiyar meclisi müntehiplerinin en az nısfından fazlasının bir mazbata ile mahallin en büyük mülkiye memuruna müracaat etmesi ve belediye idaresi tesisi için kâfi varidata malik bulunmaları muktazidir. Bu şeraiti haiz oldukları takdirde yedinci madde ahkâmı tatbik olunur.

4, 5, 6, 7 ve 10 uncu maddelerdeki kararların tatbiki

Madde 12 — 4 üncü, 5 inci, 6 inci, 7 inci ve 10 uncu maddelerde bildirilen kararlar, kat'ileşme tarihini takip eden mali senenin başlangıcından itibaren tatbik olunur. Tatbikından en az bir ay evvel mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından gazetelerle ve diğer vasıtalarla ilân olunur.

Hemşeri hukuku

Madde 13 — Her Türk, nüfus kütüğüne yerli olarak yazıldığı beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin belediye işlerinde reye, intihaba, belediye idaresine iştirake ve belde idaresinin devamlı yardımlarından istifadeye hakları vardır.

Belde sınırı dahilindeki şahısların vazifeleri

Madde 14 — Belediye sınırı içinde oturan, bulunan, ilişiği olan her şahıs belediyenin kanununa, nizam ve talimatına müstenit emirlerini, hükümlerini tutmak, yapmak, resim ve harç, ücret ve aidatlarını vermekle mükelleftir.

İKİNCİ FASIL

Belediyelerin vazifeleri

Madde 15 — Belediyelerin kanunlar ve nizamnamelerle muayyen hukuku, buna mukabil beldenin ve belde halkının sıhhat, selâmet ve refahını temin, intizamını halelden vikaye maksadile yapacağı vazifeleri vardır.

Bu vazifeler aşağıda yazılanlarla, ayrıca kanun ve nizamname ve talimatnamelerle muayyen hususlardır:

1 - Umuma açık olan yerlerin temizliğine, intizamına bakmak;

997

2 - Yenilecek, içilecek ve umumun sıhhatine müteallik kullanılacak şeylerle yerlerinin, mahsus kanun, nizamname veya talimatnamesine tevfikana murakabesi;

3 - Umumun yiyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine, eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kiraatane, meyhane, han, otel, hamam, sinema, tiyatro, bar, dansing ve emsali yerlerin ve bu mahallerde satılan ve kullanılan şeylerin temizliğine, sıhhiliğine ve sağlamlığına dikkat etmek ve kanun ve talimatname mucibince bu gibi yerlerin işletilmeleri için gece ve gündüz açık kalmalarına ve inzibatı esbaba nazaran zabıtaca verilecek ruhsat üzerine sınıflarına ve tarifelerine göre bunlar için ruhsatname vermek ve açık ve kapalı bulunacağı saatleri mahallî hükûmetinin de muvafakatini aldıktan sonra tayin eylemek, ücret tarifelerini tetkik ve tasdik etmek ve bu gibi yerlerde işi çeviren ve çalışanların ehliyet ve sıhhatleri müsait olup olmadığına göre işlemelerine izin vermek veya menetmek;

4 - Salgın ve bulaşıcı insan ve hayvan hastalıklarının önüne geçmek ve yayılmasına mani olmak için mahsus kanun, nizamname veya talimatnameleri mucibince tatbik edilen tedbirler hakkında hükûmet teşkilâtı ile birlikte çalışmak;

5 - Ölenleri muayene etmek ve gömülmesine ruhsat vermek ve belediyelerce gösterilen mezarlıklardan başka yerlere ölü gömdürmemek, ücretli ücretsiz olan cenazeleri fennî şartlar dairesinde teçhiz, tekfin ve nakletmek, gömmek ve belediye mezarlıkları ve fennî cenaze yıkama yerleri tesis ve idare etmek ve hayvan ölülerini yaktırmak veya gömdürmek;

6 - Sıhhî şartları cami belediye salhanesinden başka yerlerde kasaplık hayvan kestirmemek;

7 - Belediye depolarından başka yerlerde kanun ve nizam ve talimât ile muayyen miktar haricinde kabili iştiâl ve infilak maddeler bulundurmamak, Buna riayet etmeyenlerin mallarını belediye deposuna kaldırmak ve satıldığında nısıf bedelini ceza olarak belediyeye almak;

8 - Mürebbiye, sütine, hizmetçi, aşçı, çamaşırcı, uşak, hamal, şoför, arabacı, kayıkçı, berber, mevaddı gıdaiye satıcısı, süthanelerde hizmet edenlerle süt satanlar ve emsali ve halk

938

ile temas eden hizmet erbabı işçilerin sıhhi ve fennî muayenelerini yaptırmak, ehliyet ve sıhhat vesikaları alanların işlemlerine izin vermek ve bunları daima tescil ederek müseccel olmayanları menetmek (kayıkçıların ehliyetini tayinde mahallî liman reislerinin mütalası alınacaktır);

9 - Belediye sınırı dahilindeki deniz, göl ve nehirlerde belde sınırı dahiline münhasır olmak üzere, seyrüsefer eden istimpot, motörbot ve her nevi kayık, mavuna ve salapurya gibi denizdeki ufak nakliye vasıtaları ile hususî sandal ve kayıklar ve karada belediye sınırı dahilinde umuma mahsus mahallerde seyrüsefer eden yük ve binek araba ve hayvanlarının ve otobüs, otomobil ve emsali (şimendiferlerden maada) nakliye vasıtalarının sağlamlığına, temizliğine dikkat ederek bunların azamî haddi istiabisini ve tahammül derecelerini ve sınıflarını ve numaralarını tayin ve işletenlerin ehliyet ve sıhhatlerini murakabe ve ücret tarifelerine riayetlerini temin edecek tedbirler ittihaz etmek ve icabında bunları bizzat temin ve idare eylemek ve mevzu kanunlar mucibince salâhiyetdar dairelerden verilen vesikalara müsteniden işlemelerini ruhsata bağlamak.

(Deniz vasıtalarının haddi istiabisini ve sağlamlığını tayinde mahallî liman dairesile ticaret müdürlüklerinin mütaleası ahır)

Beldeler veya beldelerle köyler arasında seyrüsefer eden yük ve binek araba ve hayvanları ile otomobil, otobüs ve kamyonların sağlamlığına, temizliğine dikkat ederek bunların azamî haddi istiabisi ve tahammül derecelerini tespit ve sınıflarını, numaralarını tayin ve işletenlerin ehliyet ve sıhhatlerini murakabe etmek bu vesait sahiplerinin daimî ikametgâhlarının mensup olduğu kaza belediye idaresine aittir.

10 - Umuma ait yerlerde gelip geçmeğe, nakliye vasıtalarının işlemesine engel olacak, geçenlere zarar veya rahatsızlık verecek veya kaza çıkaracak ve beldenin umumî temizliğini bozacak şeyleri kaldırmak, nakliye vasıtalarının nevi ve cinsine göre belde dahilinde azamî ve asgarî sür'atini ve işleyeceği ve işlemeyeceği, duracağı, yavaş gideceği yerleri tayin ve seyrüsefer tarifelerini tanzim ve ilân ve umumî intizamı temin etmek, beynelmilel otomobil seyrüseferlerinin talimatnamei mahsusuna tevfikân belediye sınırı dahilinde seyrüseferlerine muktazi

işaretlerin vaz'ı ile bu otomobiller ve şoförlerin haiz olmaları lâzım gelen evsafı tetkik etmek;

Denizlere ait yerler için mahallî liman idaresinin mütaleası alınır.

11 - Yol, meydan, pazar, iskele, köprü ve nehirler gibi umuma ait yerlerden ve denizlerden bir kısmını mürur ve ubur ihtiyacını tazyik etmeyecek surette ve muvakkaten her hangi bir ameliye için işgal veya istimal edeceklere izin vermek ve ruhsatsız işgalleri menetmek;

12 - Alelûmum inşaat tamir ve ilâveler için kanun mucibince ruhsat vermek, kanunsuz veya ruhsatsız başlanan veya yapılmakta olan inşaatı men ile hususî kanunların hükümlerini tatbik ve kazalı binaları ve baca ve duvarları yıktırmak, arsalarla yangın yerlerindeki kuyu ve çukurları kapatmak veya tehlikelerini refetmek;

13 - Umumun selâmet, sıhhat ve huzur ve istirahatine tesiri melhuz olan imalât, istihsalât, müdehharat ve tesisatın yerlerini; harman, kabristan, pazar, gaz depoları, kömür depoları ve süprüntülük mevkilerini ve şartlarını evvelden tespit ve ilân etmek ve ona göre ruhsata bağlamak. (belediye yeniden yapılacak umumî ahır ve samanlıkların yerini tayin ve mevcut olanları sıhhî takyilere tabi tutar)

14 - Kanun ahkâmına tevfiikan başı boş hayvanları tutmak, muhafaza etmek, belde dahilinden geçecek hayvan sürülerinin gelip geçeceği yolları ve yaylıma gidecek hayvanların toplanacağı yerleri tayin ve tahdit etmek;

15 - Alenî müzayedeli gayri resmî satışları mürakabe etmek, umumî yerlerde toptan satılan ve tartılacak, ölçülecek şeyleri kanun ahkâmına tevfiikan tartmak ve ölçmek ve bilcümle tartı ve ölçüler alât ve edevatını ayarlamak, damgalamak;

16 - Belediyenin azamî fiat ve ücurat tarifelerine ve narhlarına riayeti temin etmek;

17 - Dilencileri dilenmekten menedecek tedbirler almak;

18 - Bırakılmış ve bulunmuş çocukları, delileri, dalanmış ve kudurmuşları, sokakta bayılanları, kaza ve afete uğrayanları koruyup güzetmek;

19 - Belediye kanun, nizam ve yasaklarına uymayan,

kanunen ruhsata tabi iken ruhsatsız yapılan, beldenin selamet, intizam, sıhhat ve huzurunu ihlâl eden şeylere meydan vermemek ve bunları menetmek;

20 - Hafta tatili kanunundan istifade etmek isteyenlere izin vermek;

21 - Belediye hududu dahilinde orman, tarla, harman, bağ, bahçe, koru, çayır ve mer'aları ve alelûmum araziye hasardan muhafaza etmek;

22 - Yangın vukuunu menedecek tedbirleri almak, ateşe karşı ihtiyat için umuma açık yerlerde imalât hane ve fabrikalarda ve her dükkânda bulundurulacak tertibatı ve vesaiti tayin ve ilân ile ihzar ve ifa ettirmek, yangını tarassut, ihbar ve istihbar için lâzım gelen tesisat ve teşkilâtı yapmak, itfaiye tulumba takımlarını ve tekerlekli itfaiye vesaitini her an ihtiyaca yarar halde bulundurmak, beldeyi tehdit edecek orman yangınlarına karşı kazma kürek, balta ve saire gibi vesaiti itfaiye bulundurmak, beldenin icap eden mahallerinde itfaiye havuzları, sarnıçları yaptırmak;

23 - Sokak, meydan, iskele, köprü, pazar, panayır yerleri gibi umumî mahalleri daima temiz tutmak, yıkamak, temiz sularla sulatmak, kışın çamur ve karları ve buzları kaldırmak ve geçenlerin kaymamasını temin etmek;

24 - Umumî ve hususî yerlerin süprüntülerini muntazam ve fennî vasıtalarla toplatmak, kaldırmak ve ifna etmek;

25 - 28 nisan 1926 tarih ve 831 numaralı sular kanunu mucibince su getirmek, suları sıhhi ve temiz tutmak;

26 - Belediye hududu dahilindeki müşterek bağ, bahçe, tarla ve bostanların müşterek su kanallarını temizlettirmek, bozulan yolların tamir ve bu husustaki masrafları alâkadarlardan tahsil etmek;

Bağçe, tarla, bostanların ve umumî yerlerin su birikintilerini kurutmak ve kurutturmak, umumî ve hususî havuzların sularını şartlara uygun surette vakit vakit değiştirtmek ve tazeletmek;

27 - İhtiyaca göre umuma mahsus ücretli ücretsiz halâlar yaptırmak;

Umumî ve hususî binalarda yapılması mecburî olan halâların sıhhi şartlara uygun olmasını temin ettirmek;

28 - Umumun yiyeceği, içeceği ve kullanacağı şeylerin satıldığı ve muhafaza olunduğu mahallerin, umumun içinde yatıp kalkacağı, barınacağı veya bineceği, çalışıp işleyeceği veya hayvanlarını koyacağı yerlerin sıhhi şartlara uygun olmasını temin etmek;

29 - Kanun ve belediye kararlarının mecburî tuttuğu ahvalde veya ihtiyarî olarak müracaat vaki olduğu takdirde insan, hayvan, eşya ve emlâk hakkında harçlı harçsız, tıbbî baytarî, fennî muayeneler, kimyevî ve bakteriyolojik tahliller yapmak ve şeraiti sıhhiye raporu vermek;

30 - Beldenin harita, kadastro ve müstakbel şekil plânlarını yaptırmak ve en az beşer senelik bir mesai imar programını hazırlayıp tatbik etmek;

31 - Beldenin sokak ve meydanlarını plâna ve programa uygun olarak tanzim ve ıslah etmek, sınıflarını, isimlerini, numaralarını tayin etmek, buna göre ağaçlamak, döşemek, aydınlatmak süslemek, duracak, sığınacak, dinlenecek yerler yapmak ve eyi bir halde bulundurmak;

32 - Beldenin plâna ve programa uygun, 13 mayıs 1926 tarih ve 839 numaralı kanuna ve diğer hususî ahkâma tevfikan lağam ve çukurlarını inşa ve tamir etmek ve ettirmek;

33 - Halk için kütüphane ve okuma salonları açmak belediye bahçeleri, fidanlıkları, çocuk bahçeleri, oyun ve spor yerleri yapmak, belediye koruları yetiştirmek, bunları korumak ve işletmek (bu işler için kâfi mütehassıs bulunamayan belediyelere alâkadar mahallî daireleri yardım eder);

34 - Fakir ailelerin ikiz çocuklarına, alelûmum öksüz, fakir, kimsesiz çocuklara para, hekim, ilâç, yeme, içme, giyinme, barınma, tahsil, terbiye cihetlerinden yardım etmek, fakir hastalara meccanen bakmak, ilâç vermek, fakir cenazelerini meccanen kaldırmak, alil, işten aciz olup ta bakacak kimsesi olmayanlara bakmak;

35 - Alelûmum belediyelere ait suları, çeşmeleri, sebilleri, harkları, havuzları, su taksim yerlerini, haznelerini, kaynaklarını tanzim ve idame etmek;

36 - Belediye sınırı dahilinde umuma mahsus iskele, rıhtım ve köprüleri plâna göre inşa ve idame etmek;

1002

37 - Yangın yerlerini ve mahalle haline getirilecek yerleri kanun dairesinde tanzim ve imar etmek ve alelûmum inşaat, tamirat ve ilâvat pılanlarını kanuna tevfikân tetkik ve tatbik etmek;

38 - Alelûmum sinâî müessese ve fabrikaların, elektrik, tenvirat ve tesisatının, makine ve motör ve inbiklerinin kazan, ocak ve bacalarının gerek ilk önce ve gerek sonradan muttari-den ve muntazaman fennî muayenelerini icra etmek, etrafında-kilerin sıhhatları huzur, rahat ve malları üzerine fena tesir icra edip etmediklerini tetkik etmek, zararlarına mani olmak;

39 - Kanunun mecburî tuttuğu ahvalde veya ihtiyarî ola-rak müracaat vuku bulduğu takdirde her nevi inşaat ve tesisat için muayenei fenniye raporları ve şahadetnameleri vermek ve yahut mezkûr tetkikatı yapacak müesseseye malik değilse en yakın bir müessese vasıtasile bu işleri temin etmek;

40 - Kanuna tevfikân fennî ve sıhhî mezbaha ve teferrua-tından madut olan barsakhane ve saire yapmak ve işletmek;

41 - Belediye gaz ve hernevi müştail maddeler depoları yapmak ve işletmek;

42 - Meydan ve pazar yerleri yapmak;

43 - Ekmeğe, ete, doğrudan doğruya ve kat'î lüzum halinde bunlardan maada havaici zaruriyeye mahalleri idare heyetlerin-den tasdik edilmek şartile azamî fiat koyabilmek ve icabında ihtikâra manî olmak için havaici zaruriyeye müteallik mevat alım ve satım ve bunlardan stok yapmak ve hayatı ucuzlatacak tedbirler ittihaz etmek;

44 - Meydan, cadde ve sokak gibi umuma ait yerlerde ilân işlerini idare etmek;

45 - Yetimhane, acezehane, doğum ve emzirme ve mecbu-rî olarak meccanî doğum evleri tesisat ve teşkilâtı ve mahalleri sıhhat Vekâletince tayin ve tasdik edilmek şartile tımarhane, fennî tebhîrhane ve tathir istasyonları vücade getirmek ve işletmek;

46 - Yarış yerleri yapmak ve işletmek;

47 - Kanuna göre doğrudan doğruya veya alâkadar tara-fından müracaat üzerine gaz, su, elektrik sarfiyatını müş'ir saat ve aletleri veya taksimetreleri teftiş etmek;

48 - Yersiz, yurtsuz olanlara iş bulmak, bunlardan garip olup çalışamayanları memleketine göndermek, kimsesiz kadın ve çocukları korumak;

49 - Belediye varidatını tahsil etmek;

50 - Belediye hizmetleri için iktiza eden masrafları tesviye etmek;

51 - Belediy emval ve akaratını idare etmek;

52 - Sıhhi muavenet ve imdat merkezleri yapmak ve işletmek;

53 - A: Plan ve tesisatı ve mahalleri Sıhhat ve iştimai Muavenet Vekâletince tasdik edilmek şartile beldenin ihtiyacile mütenasip ücretli, ücretsiz, belediye hastanesi;

B: Ehlî hayvan hastalıklarının tedavisi için hayvan hastanesi tesis etmek ve işletmek;

54 - Gençler için mahallin ihtiyacile mütenasip sitadyomlar tesis etmek ve işletmek;

55 - Belediyeye ait eğlence yerleri tesis etmek ve işletmek;

56 - Belediyeye ait ılıcaları işletmek, deniz hamamları ve her nevi yıkanma müesseseleri açmak, açılmasına ruhsat verilenlere nezaret etmek;

57 - Eczanesi olmayan yerlerde hususî kanuna tevfikân eczane açmak, fakirlere parasız veya ucuz ilâç vermek, ücretli ücretsiz muayenehane, dispanser vücuda getirmek, fakirler için meccanî doğum yardımını temin etmek üzere ebe istihdam etmek;

58 - Her nevi et, yağ, balık, zeytinyağı, peynir ve sebze ve meyva, turşu, tuzlu balık gibi muhafazası ve satılması sıhhi ve baytarî şeraite tâbi yenilecek şeylerin müzayedeli, müzayedesiz toptan alım ve satımının muayyen mahallerde ve belediye nazareti altında icrasını temin için (hal) ler tesis ve idare etmek; (borsa muamelâtı cereyan eden mahallerde borsaya tâbi mevât hakkında hususî Kanun ahkâmı tatbik olunur);

59 - Belediye tiyatrosu, sineması, belediye oteli ve gazinosu, halk müzeleri ve hayvanat ve nebatat bahçeleri yapmak ve idame etmek ve yaptırıp işletmek;

60 - Borsa bulunmayan yerlerde zahire pazarları ve ardiyeler yapmak ve işletmek;

61 - Buz fabrikası, sıhhi kar kuyuları, soğuk hava mahsenleri, umumî su depoları, belediye sùthaneleri yapmak ve işletmek;

62 - Mahrukat pazarları ve ardiyeleri yapıp idare etmek;

63 - İktisat Vekâletinin müsaadesi alındıktan sonra mahsulât ve masnuat sergi ve panayir yerleri ve müzeleri kurmak ve işletmek;

64 - Mezat salonları açmak ve işletmek;

65 - Belediye un ve inşaat malzemesi fabrikaları vücuda getirmek ve idare etmek;

66 - Belediye fırınları yapmak ve işletmek;

67 - Belediye müessesatının muhafazası altında bulunan emtea üzerine itibar ve ikraz muamelesi yapacak müessesat vücuda getirmek;

68 - Ucuz beldiye meskenleri yapmak ve belediye namına inşaat yaparak icar etmek, belediyenin inkişaf ve tevessüe müsait mahallerinde arazi alarak yeni plâna göre tanzim etmek ve yeniden inşaat yapmak isteyenlere satarak ihtikâra mani olmak;

69 - Fakirler için yatı evleri yapmak ve idare etmek;

70 - Şefkat, tasarruf, memurin ve müstahdemini belediyeye tekaüt sandıkları tesis ve idare etmek ve şehir bankaları açmak;

71 - Muhtacin için iane sandıkları tesis ve idare etmek ve emvali menkule terhin sandıkları tesis etmek;

72 - Zabıta belediye memuru, belediye fen memuru, yapı kalfası ve yapıcı ve muhtelif meslek ustaları gibi beldenin ve belediye idaresinin muhtaç olduğu meslekler erbabı yetiştirmek üzere kurslar, dersler, gece ve hafta tatili günü dersaneleri ve ikmal ve çırak, ev kadını mektepleri açmak ve idare etmek;

73 - İşçiler, san'at ve mesai erbabı ve alelûmum mustahdemler için iş kalemleri ve idarehaneleri tesis ve idare etmek, edeceklere de ruhsat vermek;

74 - Seyrüseferleri tanzim için talimatnameler yapmak;

75 - Fennî ve sıhhi umumî çamaşırhaneler yapmak ve yahut yapılmasına izin vermek ve bunları murakabe etmek;

76 - Fabrika ve iş evlerinin, amele ve meskenlerinin sıhhi

teftişlerini yapmak (bu teftiş, Devlet demiryolları için idarenin müfettişler ve imtiyazlı şirketler için de hükûmet tarafından mansup komiserler marifetile yapılır) .

Belediye vazifelerinin varidata göre belediyelere tevdi

Madde 16 — 1 : 15 inci maddenin 1 - 39, 41 - 44, 47 - 52, 56, 57, 74, 76 inci fıkralarında sayılan vazifeler her belediye için, 2 - 15 inci maddenin 40. ve 58 inci fıkralarında izah olunan vazife varidatı elli bin liradan fazla belediyeler için:

3 - 15 inci maddenin 45 ve 53 üncü fıkralarında izah olunan vazifeler, varidatı iki yüz bin liradan fazla belediyeler için;

4 - 15 inci maddenin 46, 54 ve 55 inci fıkralarında izah olunan vazifeler, varidatı beş yüz bin liradan fazla belediyeler için mecburîdir.

İhtiyarî vazifeler

Madde 17 — 15 inci maddenin 59 - 73 üncü fıkralarında tadat edilen vazifeler belediyeler için ihtiyaridir.

Mecburî vazifelerin ifası için tasarruf

Madde 18 — 16 inci maddenin birinci fıkrasının 5, 22 ve 25 inci numaralarında yazılı olanlarla bu maddenin 2, 3 ve 4 üncü fıkralarında yazılan mecburî vazifeleri ifa için vazifedar olan belediyenin varidatının en az yüzde onu tahsis ve tasarruf edilmek şartile en çok on beş sene zarfında muktazi tesisat vücuda getirilir.

Belediyelerin hakları, salâhiyet ve imtiyazları

Madde 19 — Belediyelerin hakları, salâhiyetleri ve imtiyazları şunlardır:

1 - Belediye idareleri kanunun kendilerine tahmil ettiği vazife ve hizmetleri ifa ettikten sonra belde sakinlerinin müste- rek ve medenî ihtiyaçlarını tesviye edecek her türlü teşebbüsâtı icra ederler.

2 - Beldenin ve belde halkının sıhhat, selâmet ve refahı- nı temin ve intizamı beldeyi halelden vikaye maksadile kanun- ların bahsettiği salâhiyete müsteniden emirler vermek ve bele- diye yasakları koymak ve infaz ettirmek, hilâfında hareketleri görülenleri cezalandırmak;

3 - Kavanini mahsusa mucibince belediye vergi ve resimle- rini tarh ve tahsili emval kanununa tevfikân cibayet etmek;

4 - Müktesep haklara hâlel gelmemek üzere belediye sınırı dahilinde:

A) Doğrudan doğruya yapılmak ve işletilmek şartile su, ha- vagazi, elektrik, tramvay tesisi kurmak ve işletmek, göl, ne- hir, körfez ve seyahili mütecavire vapurları nakliyatını deruhte ve ifa etmek belediyelerin hakkıdır (ancak belediyeler bu işlerin tesis veya işletilmesi için müddeti kırk seneyi tecavüz etmemek ve şeraiti devletçe müteahhaz kaidelere muvafık olmak üzere imtiyaz da verilebilir);

B) Teşitthane tesisi ve çöpleri, paçavra ve kemikleri top- lamak teşkilâtını idare etmek ve ettirmek;

5 - Belediye sınırı dahilinde muayyen mevkiler arasında otobüs, omnibüs gibi yolcu ve yük başına ücret alan nakliye vasıtalarının işletilmesine ve hususî mahiyette elektrik tesisi gibi işlerin yapılmasına ve umuma ait suların ihtiyaçtan fazla- sının hususî istihsalâtta kullanılmasına inhisarı tazammun et- memek üzere ruhsat vermek;

6 - Belediyeye ait hizmetlerin ifası zımında şahsî hükmî sıfatile belediye sınırı dahil ve haricinde menkul ve gayri men- kul mallara tasarrufa, beyi ve siraya, icar ve isticar, ikraz ve istikraza, teberruatın kabulüne, emsali nukut ve taahhüdâtı medeniyeyi ifaya ve davaya ve sulh ve ibraya ehil olmak;

7 - Belediye daire ve şubeleri, bahçeleri, umuma ait akar olmıyan açık ve kapalı mahalleri emlâk vergisinden müstesna olmak, belediye vergisi ve resimleri ile hidematı ammeye muhtas ve akar olmayan emval ve esyası üzerine haciz konulmamak;

[Mabaadi var]

KARARLAR VE TEFSİRLER

Naaş kanununun 17 ve Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair kanunun 6 ıncı maddesinin tefsirine mahal olmadığı hakkında

Karar No: 561

İşten menedilerek tahtı muhakemeye alınan memurların men'i muhakeme veya beraetleri kararından evvel memuriyetleri lâğvedildiği takdirde kendilerine, işbu lâğiv keyfiyeti teadül kanununun neşrinden evvel vukua gelmiş ise mezkûr memuriyetlerin lâğvı tarihine kadar maaş kanununun on yedinci maddesine göre tam maaş ve nıfıs tahsisat verillir.

Lâğiv tarihinden sonrası için ise, lâğivde memurun bir sun'u alâkası olmayacağına göre, lâğiv tarihinden itibaren iki ay tam maaş ve nıfıs tahsisat ve ondan sonra nıfıs maaş ve nıfıs tahsisat verilmesi muvafık bulunmuştur.

Bu vaziyet teadül kanununun mer'iyeti zamanında hadis olmuş ise, lâğivden evvel veya sonrası için, teadül kanununun altıncı maddesi mucibince hareket edilerek emsali hasılınn nıfısı verilmek icap edeceği ve mesele vazih bulunduğu cihetle tefsire mahal olmadığı Umumî Heyetin 46 ıncı in'ikadının 1 inci celse-sinde takarrür etmiştir.

12 - 4 - 1930

Türkiye Tütün ve cigara kâğıdı inhisar idaresi memurlarının memurini devletten addedilmeleri hakkında

Karar No: 556

Tütün inhisar idaresi memurlarının vazifelerinden mütevel-lit veya resmî vazifelerini ifa esnasında hadis olan memnu fiil-

lerden (suç) dolayı sabıkı gibi haklarında memurin muhakemat kanunu ahkâmı cari olması lâzım geldiğine ve mevcut mevzuatı kanuniyeden bu mananın vazih bir surette anlaşılmakta olmasına mebni ayrıca tefsire mahal olmadığına, umumî Hey'etin 45 inci in'ikadının 1 inci celsesinde karar verilmiştir.

10 - 4 - 1930

Nevşehirin Herekli mahallesinden Derviş oğlu
Mustafanın ölüm cezasına çarpılması hakkında

Karar No: 557

Nevşehirin Herkli mahallesinden Derviş oğlu 1316 doğumlu Mustafanın şoför Asımı taammüden ve vak'ayı haber vereceğinden korkarak diğer şoför Ahmedi dahi boğazlayarak öldürmesinden dolayı hakkında icra edilen muhakeme neticesinde Nevşehir ağır ceza mahkemesince verilen ölüm cezasının tahfif ve tahvilini müstelzim bir sebep görülemediğinden Teşkilâtı esasiye kanununun 26 ıncı maddesine tevfikân mezkûr cezanın infazına, Umumî Hey'etin 45 inci in'ikadının 1 inci celsesinde karar verilmiştir.

10 - 4 - 1930

Ödemişin Umur köyünden Hacı Yusuf oğullarından Sarı gelinin
Mehmet oğlu Mehmedin ölüm cezasına çarpılması hakkında

Karar No: 558

Alaşehirin Derbent köyünden Zarzar oğullarından İsmail oğlu Mehmedi taammüden ve üzerindeki eşya ve parasını almak kastile öldüren Ödemişin Umur köyünden Hacı Yusuf oğullarından Sarıgelinin Mehmet oğlu 1319 doğumlu Mehmet hakkında icra edilen muhakeme neticesinde Kula ağırceza mahkemesince ölüm cezasına mahkûmiyetine dair verilen kararın tahfif ve

5640

tahvilini müstelzim bir sebep görülmediğinden Teşkilâtı Esasiye kanununun 26 ncı maddesine tevfiқан mezkûr cezanın infazına, Umumî Hey'etin 45 inci inikadının 1 inci celsesinde karar verilmiştir.

10-4-1930

10-4-1930

Tosyanın Deden köyünden Ali oğlu Şevkinin ölüm cezasına çarptırılması hakkında

Mustafanın ölüm cezasına çarptırılması hakkında
Nevşehirin Herkî mahallesinden Derviş oğlu

Karar No: 559

Tosyanın Deden köyünden Tekkenişin oğlu büyükbabası Recebi taammüden öldüren mezkûr köyden 1323 doğumlu Ali oğlu Şevki hakkında icra edilen muhakeme neticesinde Kasta-mönü Ağırceza Mahkemesinden ölüm cezasına mahkûmiyetine dair verilen kararın tahfif ve tahvilini müstelzim bir sebep görülmediğinden Teşkilâtı Esasiye kanununun 26 ncı maddesi mucibince mezkûr cezanın infazına, Umumî Hey'etin 45 inci in-ikadının 1 inci celsesinde karar verildi.

10-4-1930

10-4-1930

Mehmet oğlu Mehmedin ölüm cezasına çarptırılması hakkında
Ödemişin Umur köyünden Hacı Yusuf oğullarından Sarı gelinin

Karar No: 558

Alaşehirin Derbent köyünden Sarı gelinin oğullarından İsmail oğlu Mehmed taammüden ve üzerindeki eşya ve parasını almak kastile öldüren Ödemişin Umur köyünden Hacı Yusuf oğulların-dan Sarıgelinin Mehmet oğlu 1319 doğumlu Mehmet hakkında icra edilen muhakeme neticesinde Kula Ağırceza mahkemesince ölüm cezasına mahkûmiyetine dair verilen kararın tahfif ve

- 10 -

10/10

VEKÂLETÇE YAPILAN TAMİMLER

Kayıtların daireleri dahilindeki bütün müddet umumiyyetleri

Davetname, celpname ve ihbarnamelerin tebliğ ilmühaberleri kısmına damga pulu ilsak edilmeyeceğine dair

Damğa resmi kanununun 11*inci maddesinin 40 numaralı bendi mucibince, mecalis ve icra dairelerinden hukuk ve ticaret işlerine dair tebliğ olunan celpname, davetname ve ihbarnamelerle efradın müracaatları üzerine resmî dairelerden gönderilecek her nevi ihbarnamelere yalnız on kuruşluk pul ilsakı icap edip mezkûr kanunun muafiyete dair 7*inci fıslında ve 32*inci maddenin 53 numaralı bendinde musarrah olduğu üzere evrakın tesellümüne dair verilen imzaların damga resminden muaf tutulmalarına nazaran resmî dairelerden efrada tebliğ oluncak evrakın tesellüm ve tebellüğünü havi ilmühaberlere pul ilsakı icap etmezken bazı mahkemelerce tebliğ ilmühaberlerine ayrıca beş kuruşluk damga* pulu yapıştırılmakta olduğu geçen muhabereleden anlaşılmaktadır.

Binaenaleyh bu kabil ilmühaberlere pul yapıştırılması icap etmediğinin memuriyetlerine bağlı bütün mahkemelerle icra dairelerine tebliği temenni olunur Efendim.

Mahkemeyi temyiz teskilâtının tevsiine dair kanun mucibince temyiz mahkemesi birinci hukuk dairesi emvali gayri menkuleye müteallik aynı haklara ve vakfa dair mahkemeyi asliyyeden ve rilen hükümlerin tetkikiyle mük***** olup bunlardan masada hususta müteallik hükümlerin tetkiki mahkemeyi müsarüfeliyyetinde diğer dairelerine ait bulunmuş iken tetkiki diğer dairelere ait evrakı temyiz dairesine asliyyelerden temyiz birinci hukuk dairesine irsal olunmakta ve bu ise kanuna muhalif olmak-

Köylerde ihtiyar hey'etleri huzurunda yapılan evlenmelerin teşçili hususunda Kanunu medeni ahkâmına ve evlenme talimatnamesinin (6) inci maddesi hükmüne riayet edilmediği haber alınmaktadır.

Vatandaşların yalnız bu gün değil yarınki hukukî vaziyetleri üzerinde ve bilhassa çocukları noktasından ağır müşkülât ve neticeleri mucip olacağı şüphesiz olan bu halin ehemmiyetle nazara alınması ve kanunen kendilerine verilmiş olan vazifeyi yapamayan muhtar ve ihtiyar hey'etleri hakkında şiddetli ve seri takibatta bulunulması lâzımdır.

Keyfiyetin daireleri dahilindeki bütün müddei umumilere tebliği temenni olunur.

İflâs takibatının icra daire-
lerince yapılacağı hakkında

İflâs daireleri teşkil edilmiş bulunmadığından mahkemele-
rin bu bapta kanunen taayyün etmiş vezaiften maadasında
iflâs takibatına icra dairesi tarafından bakılacağı tamimen tebliğ
olunur.

Evrakı temyiziye ait olduğu temyiz
dairelerine irsaline itina edilmesine dair

Mahkemei temyiz teşkilâtının tevsiine dair kanun mucibince
temyiz mahkemesi birinci hukuk dairesi emvali gayri menkuleye
müteallik aynı haklara ve vakfa dair mahkemei asliyeden ve-
rilen hükümlerin tetkikiyle mükellef olup bunlardan maada hu-
susata müteallik hükümlerin tetkiki mahkemei müşarünileyhanın
diğer dairelerine ait bulunmuş iken tetkiki diğer dairelere ait
evrakı temyiziye dahi mahkemei asliyelerden temyiz birinci hu-
kuk dairesine irsal olunmakta ve bu ise kanuna muhalif olmak-
la beraber teahhuratı ve teşvişi kuyudu da mucip olmakta bu-
lunduğundan tetkiki diğer dairelere ait olan evrakın birinci hu-
kuk dairesine gönderilmemesi lüzumu dairei müşarünileyha riya-
setinin iş'arına atfen baş M. U. likten bildirilmiş olmakla evrakın

irsalinde bu cihete itina edilmesi hususunun memuriyetiniz dahilindeki mahkemelere tebliği mütemennadır efendim.

23 - 2 - 930

Boşanma İstatistikleri için İstatistik müdürlüğüne gönderilecek fişlerin imlâsına dair

Ahiren neşrolunan İstatistik kanununun üçüncü maddesi nüfus harekâtı İstatistiklerinin baş vekâlet Umum İstatistik müdürlüğünce tertibini amirdir, bu meyanda Boşanma için de İstatistik tanzimi muktezi bulunduğundan bu husus için İstatistik Umum müdürlüğünden verilecek izahat dairesinde gönderilecek fişlerin her dört ayda bir imlâ ve doğruca baş vekâlet İstatistik Umum müdürlüğüne gönderilmesi temenni olunur.

Tavzih

Tefrik encümenince tanzim olup 92 numaralı Adliye ceridesinde neşredilen terfi levhasına ismi zühulen yazılmamış olan Mardin Müddei Umumisi (Fehmi Ziya) Beyin dördüncü dereceden beşinci dereceye şayanı terfi olduğu Zat işleri Müdürlüğünün 1 - 6 - 930 tarih ve 23 numaralı tebliğnamesinden anlaşılmış olmakla tavzih olunur.

MÜTALEALAR

CEZAİ MÜTALEALAR

Dahiliye Vekâletine yazılmıştır.

Ceza muhakemeleri usulü kanununda M. U. ve hâkimi resmi tatil günlerinde vazife ifasından men eden bir hüküm bulunmamasına göre yakalanmış olan maznunun kanunen muayyen olan müddet zarfında salâhiyettar hâkim huzuruna sevk edilmesi lâzımdır.

Maznunun yakalandığı yerin uzaklığı dolayisile muayyen müddet zarfında hâkimin huzuruna çıkarılmayacak hallerde maznun yakalandığı anda hemen hâkim huzuruna çıkarılmak üzere sevk ve tahriki muktezidir; yolda geçen müddet bittabi hesa-

ba katılmaz.

Hakkında tevkif müzekkeresi gibi kanun dairesinde bulunmuş bir emir ve karar ve yahut kanunî bir hüküm mevcut olmadıkça bir kimsenin şahsî hürriyeti tahdit edilmeyeceği cihetle hazırlık tahkikatı vesilesile maznunların alıkonulmaları ve şu suretle şahsî hürriyetlerinin tahdidi kanuna muhalefet teşkil eder.

keyfiyetin o dairede icap edenlere emir ve tebliğine müsaadei vekâletpenahileri arz ve rica olunur.

24-10-1929

Dahiliye Vekâletine yazılmıştır.

Yeni ceza kanunile ilga edilen 1274 tarihli Ceza kanununun 99 uncu maddesile zeyillerinde muharrer fiiller 30-8-332 tari-

hinde meclisi vükelâca ittihaz olunan mukarreratla emir ve nehi kılınmış olan efalden mezkûr kararnamenin ilk bendine

dahil bulunanlar kısmen mevzuat hazıraya alınmış ve yeni ceza kanununun 586 inci maddesinde de kavanini hususiyede men olunup da cezayı mezkûr 99 uncu maddenin 3 üncü zeyline atf olunmuş olan ahvalde yalnız bu kanunun 526 inci maddesinin tatbiki kabul edilerek tedabir ve mukarrerata muhalefet hariç bırakılmış olmasına mebni mülga ceza kanununun 99 uncu

8-11

maddesinin 3 üncü zeyline müsteniden evvelce meclisi vükelâca müttehaz, mukaddema verilen, mukarreratın ikinci bendine imtisalen beyanname ita etmedikleri iddia olunan eşhas haklarında mezkûr 526 inci madde ahkâmının tatbik edilmeyeceğine Temyiz ceza Hey'eti umumiyesince tevhibi içtihat suretile karar verildiğini arz ederim Efendim.

- 930

Malatya C. M. U. liğine Tg. E.

Ceza muhakemeleri usulü kanununa nazaran Vali ve kaymakam ve Nahiye müdürlerinin adli vazifeleri; kanunî mercilere tevdi edilmek üzere suçlara dair ihbarları kabulden ve müddei umumî tarafından kendilerine istenilen malûmatı vermelerinden ibaret olup hazırlık tahkikatının 154 üncü maddede yazılı olduğu üzere doğrudan doğruya müddei umumilikce veya zabıta makam ve memurları vasıtasile yapılması icap eder.

Vilâyetler idaresi kanununa göre zabıta kuvvetleri vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin emirleri altında isede

muhakemeleri usulü kanununda yazılı zabıta amirlerinden maksat bu olmayup polis müdürleriyle jandarma kumandanlarından ve mahalline göre amir fevkinde bulunan polis ve jandarma mensuplarından ibaret bulunduğu cihetle zabıta amiri sıfatıyla vali ve kaymakam ve nahiye müdürlerine hazırlık tahkikatı yaptırılmasına kanunen imkân yoktur. Nahiye müdürleri gösterilen esbaba göre müddei umumîlerin emri altında bulunamazlar.

Keza muhtarlarında adli vazifeleri 152 inci madde ile köy kanununda tayin ve tasrih edilmiş olup ceza muhakemeleri

usulü kanununun zabıta makam leri bulunmadığı derkârdır.
ve memurlarına tahmil eyledi- O dairede muamele ifası müte-
ği vazifeleri ifaya selâhiyet- mennadır.

20 - 4 - 930

Mersin C. M. U. liğine Tg. E.

Karar hâkimliği teşkilâtı ya- olmasına ve mezkûr bendindeki
pılıncaaya kadar, Ceza muhake- muhakemenin men'i tabirinin
meleri usulü kanununun muvak- umumî manada kullanılmış olup
kat (A) maddesinin 2 inci bendile (son tahkikatın açılmasına mahal
müstantiklerce C. M. U. liğinin olmadığına) dair karar hâkimi
tevkif talebine karşı maznunun sıfatile verilecek kararlara şü-
mevkuf olmayarak tahkikatın mulü bulunmasına nazaran bu
icrasına, tevkife ve tevkifin istir- kabil kararlar da reis veya haki-
dadına ve kefaletle salıvermeğe min tasdikına tabidir.

Odairede muamele ifası lüzu-
munun mahkeme riyasetleriyle
müstantıklığa tefhimi mütemen-
nadır.

31 - 3 - 930

Erzincan C. M. U. liğine Tg. E.

Millet mekteplerine devam tından bulunmuş olduğundan
etmiyenler hakkında vilâyet ida- mezkûr maddeye tevfikân takdir
resi kanununun 28 inci maddesi edilmiş olan para cezalarının
hükmünün tatbik olunacağı yeni usulen tahsili icap edeceği be-
millet mektepleri talimatname- yanile gönderilen evrak melfu-
sinin 50 inci maddesi saraha fen iade kılındı.

30 - 4 - 930

5647

Erzurum C. M. U. liğine Tg. E.

Zürra oldukları anlaşılan | duğu surette eski usul ve me-
mahkûmların vaziyetleri yeni | rasim dairesinde ve muayyen
ceza muhakemeleri usulü kanu- | müddet için haklarındaki ilâmın
nunun (400) üncü maddesi ah- | infazının tehiri caiz bulunmuş-
kâmı ve sarahatına uygun ol- | tur.

20 - 4 - 930

Tashih

92 numaralı Adliye Ceridesinin 5458 inci sahifesinde (60
lira maaşlı Bartın Müddei Umumiliğine Niksar hâkimi Salih
Saffet Bey) yazılacağı yerde sehven (Veli Saffet Bey) denilmiş
olmakla tashih olunur.

Erzurum C. M. U. liğine Tg. E.

GAYRİ RESMİ KISIM

Zürte olukla... mahkûmların vaz... ve muayyen... mahkemeleri usulü kânun- müddet için haklarında ilânın... (400) üncü maddesi ah- infazının tefiri caiz bulunmuş-... kânun ve sarrafatına uymın ol- tur.

20 - 4 - 930

TANIMA***Nesebi sahîh olmıyan çocuk****[Geçen nushadan mabaat]*

Tashih

Bu münasebetle Fransız ve İsviçre kanunları bütün alâkadarlara tanı-
maya itiraz etmek hakkını vermişlerdir. Bu mevzide yapılacak şey nese-
bin reddi davasında olduğu gibi tanıyan kimsenin çocuğun baba veya
büyük baba olmadığını isbattan ibarettir. Tanımanın hakikate mukarir ol-
madığı mes'elesi maddî bir mes'eledir ki bir takım hadiselerin isbatile
meydana çıkabilir; Meselâ:

Tanımayı yapan kimsenin hamil zamanında henüz bülûğa ermemiş
olması;

Hamil zamanında kadınla bir arada bulunabilmesinin imkânsızlığı;

Kadınla tanımayı yapan babanın hamilden veya doğumdan sonra
biribirleriyle tanışmış olması;

Tanımanın yaptıkları nikâh için şart ittihaz edilmiş olduğunu ve
hakikate tevafuk etmediğini kadının ikrar etmesi;

Babanın tanımayı yapan kimseden başkası olduğunu farz ettirecek
ahvalin vücudu, gibi.

Kendiliğinden batıl olan tanımalarla kabili fesih ve iptal olan tanıma-
ları birbirinden ayırmak icap eder. Kabili fesih olan tanımalar iptal davası
açılmış olmadıkça ifadeten hükmettikleri gibi bu kabil iptal davalarının
ancak muayyen kimseler tarafından açılabilmesi ve bu hususta müruru
zaman cari olması gibi hususiyetler arzederler.

Aslen batıl olan tanımlar ise bîdayeten hükümsüzdür. Ve bu iddia herkes tarafından serdolunabilir. İptal davası açmağa lüzum da yoktur.

Tanıma gerek İsviçre ve gerek Fransız hukukunda aşağıdaki hallerde tamamen batıldır:

- a) Mümeyyiz olmayan bir kimseden sudur ederse;
- b) Kanunen emredilen şekle riayet edilmeden yapılmış olursa;
- c) Salâhiyeti olmayan bir memura arzedilmiş olursa;

Fransız kanunu medenisinin 339 uncu maddesile İsviçre kanununun 305 ve 306 nci maddeleri, tanıma hadisesi zâhîren müteber ve kanunî görüldüğü halde kendisini batıl kılacak halleri nazarı dikkate almaktadırlar.

Fransız kanunu medenisi her tanımanın itiraza maruz kalabileceğini dermeyer ettiği halde bu itirazı meşru kılan esbabı göstermemektedir. Bilâkis İsviçre kanunu medenisinde tanımanın iptaline müteallik davaya esas olacak hadiseleri ile 305 inci maddedeki itiraza sebep olacak haller sayılmaktadır. Fakat bundan iptal taleplerinin münhasiren bu sebeplere istinat edeceği zannolunmamalıdır. Ahkâmı umumiyeden de istifade kabildir buna binaen aşağıdaki hususlarda tanıma iptal olunabilir:

- a) İrade ve rızada fesat olduğu takdirde (hiyle, ikrah, hata gibi)

Tanıma hadisesi rızanın izhar ve beyanını istilzam eden bir akit olduğundan bu rızanın hiç bir fesatla malûl olmaması ve serbest bir surette beyan edilmiş olması lüzum gelir. Bu bütün akitlerin istinat ettiği umumi bir prensiptir.

Hata akitin esasî unsurunu teşkil etmek itibarile tanınmak istenen çocuğun şahsında veya babalık keyfiyetinde vukua gelebilir.

« Aktin taalluk ettiği şey hakkında vukua gelen hata dolayısıyla rızanın makbul bir şekilde izhar edilmemiş olması bütün ahvalde tatbiki kabil bir kaidei tabiiye olduğundan çocuğun şahsında vaki olan hata veya kadınla birleşmenin maddeten imkânsızlığı dolayısıyla asıl babalık hakkındaki hatanın tanıma hadiselerinde de müteber olacağına » hüküm sadir olmuştur. (22 kânunuevvel 1852) hiyle ve ikrah da tanıma işlerinde umumi prensiplere tebean takdîr olunur. Lâkin ikrah ile hakikaten kendisine ait bir çocuğun tanınması haline tesadûf pekâlâ mümkündür.

Bu halde tanımanın hakikate müstenit olup olmadığı hususlarını tefrik etmek lüzum gelir mi? Ne de olsa rızada bir fesat mevcut olduğundan tanıma mada bir fesat mevcuttur.

1019

b) Tanıma müteber bir şekilde yapıldığı halde salâhiyetli olmayan bir memura tevdi edilmiş olur.

Bu hali, şekle ademi riayet yüzünden hasıl olan butlandan tefrik etmek lâzımdır. Meselâ: aktin tanzimine delâlet eden memur mahal itibarile (ratione loci) salâhiyetsiz olur veya kanunun menettiği şekilde beyanatta bulunan kimsenin akrebası olur veya kanunen huzurları icap eden şahitler bulunmaz. ilâh...

c) Tanıma işi hakikati ahvale tevafuk etmez. Hakikat karinesi bertaraf olunca tanımanın esassızlığı tēzahür edecektir.

d) Kanunun men'ine rağmen tanıma hadisesi vukua gelmiş olur.

(Fransız kanununun 335 inci ve İsviçre kanununun 304 üncü maddeleri) (T. K. M. 292)

Tanıma kimler itiraz edebilir?

İsviçre kanununda 305 ve 306 inci maddeler mucibince ana veya çocuk veya çocuğun vefatı halinde fūruu ve babanın mensup olduğu kantunun salâhiyettar makamları ile bütün alâkadarların itiraz edeceği tasrih edilmekte ise de Fransız kanununda yalnız «bütün alâkadarlar» tabiri umumisile iktifa olunmaktadır.

İtiraza hakları teslim olunan kimselerin bu noktadan ya maddî veya manevî bir menfaatlari mevcuttur. Hâkim bu menfaatin davaya esas olacak şekilde mevcut olup olmadığını takdir eder.

Hâkim aşağıdaki kimselerin kanunen itirazda menfaatleri olduğunu kabul eder:

a) Tanımayı yapan kimsenin ana ve babanın itirazda bir menfaati maneviyeleri vardır. Zira hilekârane bir surette aile meyanına yabancı bir çocuğun sokulması tehlikesi vardır.

b) Tanımaya mevzu olan çocuğun anasının, itibarı bozuk bir kimse ile münasebet yapmış olduğu şayiasından korkmağa hakkı ve binaenaleyh itirazda manevî bir menfaati vardır.

c) Tanıma hadiselerinde çocuğun menfaatleri ise gayri kabili münakaşadır.

Çocuğun fūruunun menfaatleri de bu merkezdedir. İsviçre kanununda itiraz hakkı çocuğun vefatı halinde fūrua intikal eder. Fransız kanununda çocuğun itiraz etmesi kafi olmayıp beyyine külfeti ona teveccüh eder.

1020

d) İsviçre ve Türk kanununda alâkadar olan babanın, temyiz kudretini yeniden iktisap ettiği halde, büyük baba tarafından evvelce yapılmış olan tanımaya itirazda menfaati vardır.

e) çocuğa asıl vücut veren babanın; başka biri tarafından yapılmış olan «tanıma» ya itiraza hakkı vardır. Çünkü çocuğu kendi tanımakta bir menfaati olur. Maahaza bu itiraz ciddi müşkülâta meydan verir. Ananın itirafatı bu bahiste ehemmiyetle nazarı itibara alınmağa değer. Ancak kadının erkekle ittifakı veya erkeğin tehdidi altında olup olmadığı gözden kaçırılmamalıdır.

f) Tanımayı yapan kimsenin bu tanımayı hata, hiyle veya ikrah ile yaptırdığından bahsile itiraz etmesinde maddî ve manevî menfaati vardır.

Asıl münakaşayı mucip olacak bir mesele vardır ki o da rızasını bütün serbestliğiyle izhar eden bir kimsenin tanıma beyanının hakikata tevafuk etmediğini dermeyen ederek itiraz etmeğe hakkı olup olmadığının tetkikidir.

Böyle bir hal pekâlâ mümkündür. Bir kimse mirasa nail olmak veya sevdiği bir kadının iltifatını celp etmek için böyle bir ikrarda bulunabilir.

İkrardan rücu caiz olamayacağı hakkındaki prensip buna menfi bir cevap vermediği istilzam eder. Lâkin «Planiol» olmayan bir şey ikrar olunamayacağını ileri sürmektedir, Buna mukabil diğer ulema bir kimsenin kendi yalanından istifade suretile ikrarının netayicinden intifa edemeyeceği içti-hadındadırlar. «nemo auditur turpitudinem suam allegans»

Hadise İsviçre hukukunda da münakaşatı mucip olmuştur. Hatta (Curti) diyor ki: «Cemiyet ve devletin babalık meselelerinde kat'i bir doğruluğun hükümlerinde okadar esaslı bir menfaati vardır ki tanımaya itiraz vâsi bir mikyasta hatta tanımayı yapan baba için bile müsaadeye mazhar olmalıdır.»

g) Tanımayı yapan kimsenin varisleri de itirazda menfaattar olurlar. tanıma ile çocuk mühim haklara nail olur. Bu haklar ekseriya ailenin diğer ikrarının hukuku irsiyesile taaruz eder. Binaenaleyh itirazları istima olunabilir.

h) tanımayı yapan kimsenin mevhubünlehlere ile musâ lehlerinin itirazda menfaatleri vardır. Çünkü çocuğun tasarruf nisabı mahfuz hisse dolayısıyla tenkis davasına maruzdurlar.

i) Babanın mensup olduğu belediyenin veya kantonun salâhiyetleri mercinin (Türkiyede hazinenin) itirazda menfaati vardır.

Şu misaller tahdidî mahiyette değildirler.

Şurada nazarı dikkate arz edelim ki İsviçre kanunu medenisinin 305

inci maddesinde anaya veya çocuğa veya onun vefatında fûrua bahşolunan itiraz hakkı hususî bir usulü muhakemeye tabidir. Yani bunlar itirazlarını nüfus memurluğuna bildireceklerdir. Fransada böyle hususî bir usulü muhakeme yoktur. Kanunu medenimizin buna tekabül eden maddesinde «hâkime itiraz edebilirler» denmektedir.

Keza kanunda itirazlarını ahvali şahsiye memuruna bildirecek olan bu kimseler yalnız itirazla iktifa edecekler, yoksa istinat etmekte oldukları vak'aları isbatla mükellef addolunmamışlardır.

İtirazı alan ahvali şahsiye memuru itirazı tanıyana veya mirasçılara iblâğ edecektir. Eğer bunlar tanımada ısrar etmek arzusunda iseler mahkemede tanıyan kimsenin hakikaten baba olduğunu ve tanımanın çocuk hakkında zararlı olmadığını isbat edeceklerdir.

Fransada herkes itirazdan sonra esbabını isbatla mükelleftir. İsviçrede bu saydığımız kimselerden maadisi için yaziyet Fransız hukukunda olduğu gibidir.

Bu muhtelif alâkadarlar tarafından negibi butlan sebepleri dermeyan olunabilir? İptidai emirde Fransız icthadını tetkik ve sonra bu icthadın İsviçre hukukuna tarzı tevafukunu gözden geçirelim.

a) Tanımanın iptali dava olunmuştur. Çünkü tanıma hadisesi hakikate tevafuk etmez (mensongere).

Bunda müşkülât yoktur bu sebep her alâkadar tarafından ileri sürülebilir. Zaten gerek yabancı bir çocuğun duhulile selbedilen huzuru dolayısıyla ailenin ve gerek tanımaların ciddi esaslara uygun olması ve hiyle-kârane oyunlara mevzu olmaması gayesile cemiyetin alâkası aşikârdır. Binaenaleyh tanıma hadisesine yapılacak itirazlar için nekadâr müsaade-kâr olunursa sahte tanımaların iptaline o derece muvaffakiyet hasıl olacak demektir.

b) Tanımanın iptali şekli kanuniye riayet edilmediğinden talep olunmuştur.

Kanun bir meselede şekle riyeti emrettiği zaman ekseri ahvalde o akti yapan kimsenin şekle riayet dolayısıyla gafil avlanmamasını istihdaf etmiştir. Binaenaleyh şekil ekseriya tanımayı yapan kimsenin menfaati için vazolunmuştur. Lâkin bu himaye netice itibarile aileyi ve cemiyeti de alâkadar eder. Aynı sebeplere binaen bu husustaki itirazatı da çok kimse için tanımak münasip olur.

c) Tanımanın iptali rızadaki fesada binaen talep olunmuştur.

Burada nisebi bir butlan vardır. rızadaki fesadın iptale hak vermesinin istinat ettiği umumî prensip icap ettirir ki bu talep yalnız rızası fesada uğramış olan tarafından istensin, mukavelât ve ukut bahisinde mut-

lak olan bu kaidenin tanıma meselesine aynen tatbiki lâzım mıdır? Bazı ulema ve bilhassa «Aubryet Rau» aynen tatbik lâzımdır, fikrindedirler. Lâkin diğer bazı müellifler netice itibarile böyle bir tanımanın hakikatten uzak olacağını düşünerek aksi içtihatla bulunmaktadırlar. Ancak bu son müellifler de yalnız hata dolayısıyla olan fesada meseleyi kasretmektedirler. Sebebi nedir? Hiyle ve ikrah ekseri ahvalde tanımanın sahteliğine müncer olur. Fransada kabule mazhar olan içtihat bu merkezdedir.

İsviçre hukukunda hal nedir ?

İptidaen hallolunacak cihet ana, çocuk veya onun vefatında fûruun 306 ıncı maddede gösterilen «alâkadarlar» meyanına dahil olup olmadıklarını veya ancak 305 inci maddedeki halin gayrisinde hareketlerine müsaade olunup olunmayacağını bilmektir.

Kanunu, teşrih meclisinde müzakeresi esnasında geçen münakaşalar tetkik olunursa görülür ki ana, çocuk veya vefatında fûrularının itirazı ancak 305 inci maddede gösterilen şekle hasredilmiştir. Zina mahsulü olan çocuklar hakkında vukubulacak tanınmalar zaten resen takip olunur. Şu halde 305 inci maddede «iddiasile» ve 306 ıncı maddede «isbat mecburiyetindedirler» denmekle bu hususta alâkadarların kimler olacağına işaret olunmuştur.

Şekle riayet olunmamak yüzünden vukua gelecek itirazlara gelince Fransız ahkâmını tetkik esnasında istinat olunan umumî prensip burada da caridir.

Rızada fesat hususunda hadise ehemmiyet kespedir.

Egger rızanın fesadından dolayı yapılacak itirazın ancak tanıma esnasında rızası fasit olan baba tarafından yapılabileceğini içtihat etmektedir. (Egger madde 306 numara 2)

Lâkin gerek Curti ve gerek Rossel ve Mentha bir kere rızası fasit olan kimseyi alâkadar olarak kabul ettikten sonra umumî prensibe intikal etmektedirler.

Sureti umumiyede rızanın fesadile vukubulan tanınmalar ekseriya sahtedir; binaenaleyh hakikat olmadığını bütün alâkadarlar ileri sürebilmelidirler.

Tanımam tam manasile batıl olursa bu butlan hakkında müruru zaman cereyan etmez. Hatta Fransada tanımanın hakikate tevafuk etmediği yolundaki itirazın her zaman yapılabileceğini içtihat eden ulemada mevcuttur

Zira tanıma çocuğun esaslı bir surette ahvali medenisini tesbit etmek

gayesine binaen vazolunmuştur. yoksa çocuğa bir hali medeni vermek maksadile değil.

Batıl bir tanımanın bilâhare verilecek bir icazetle bertaraf edilmesi mümkümdür?

Tanıma sahte olduğu veya tanımanın sahteliği rızadaki fesada binaen sabit olduğu takdirde lâhik olacak icazetle butlanın bertaraf edilemeyeceği içtihat olunmaktadır. Lâkin hakiki bir babalık ikrah neticesinde tanınmış olursa mesele ber akis addolunur. Fakat bu fikre de muhalefet mümkündür.

İsviçre hukukunda tanımaya karşı vukubulacak itirazlar kimden sadır olursa olsun tanımaya vukuf tarihinden itibaren üç ayda dermeyan olunmalıdır. Bu itiraz hakkını iskat eden bir müruru zamandır. İtiraz hangi sebebe istinat ederse etsin müddet aynıdır. Fransız kanununun tarzı şayanı tercihtir. İtirazın vaktinden sonra yapılmış olduğunu isbat böyle defî dermeyan eden kimseye teveccüh eder.

G) Tanımanın karakteri

VE

HÜKÜMLERİ

Tanıma tabii surette hasıl olan evlâtlık münasebetinin bir tarzı isbatıdır. Tanıma müsbet olup izhar edici değildir; yani bir hadiseyi tesbit eder, yoksa yeni bir şey izhar ve ihdas etmez. Tanımadan evvel çocuk tabii bir rabita ile babasına bağlıdır ve bu münasebetten doğacak bütün haklara zımnî bir surette sahiptir lâkin bu rabita hukukî bir surette tesis edilmiş olmadıkça çocuk haklarında tasarruf edemez.

Bu itibarla tabii çocuk ta doğduğu günden itibaren kendisini tanıyan kimsenin çocuğu addolunur, hatta icabında hamil anından itibaren onun çocuğudur. Demekki tanımanın menakıbına şamil bir hükmü vardır.

Tanıma, tek taraflı rıza izharile teessüs eder; diğer tarafın rızasına ihtiyaç gösteren bir akit değildir. Aile hukukundaki diğer akitler olduğu gibi bunun da şartı taalluku veya bir müddete raptı mümkün değildir. Şayet tanıma şartı bağlı olarak yapılmış ise tetkik olunur: Eğer şart tanıma keyfiyetinden mücerret ise tanıma mevcut olup şart yazılmamış farzolunur. Şayet şart babalıkla sıkı bir surette alâkadar ise ohalde tanıma vaki değildir. Şahsî bir ikrar demek olduğundan tanımadan rücu olunamaz.

1029

Tanımanın aile haklarına müteallik HÜKÜMLERİ

Malûmdur ki tanıma muteber bir surette yapılmış olduğu takdirde vukuile beraber hüküm ifade etmeğe başlar. Lâkin burada İsviçre hukuku Fransız hukukundan ayrılır. Fransız hukukunda yalnız çocukla tanıyan arasında, nikâha mani sebepler mevcut olmadığı takdirde, karabet teessüs edebilir. Halbuki İsviçre hukuku tanımaya daha vasî hükümler vermiştir, Çocuk babasının ve anasının ailelerine karşı sahih olmayan nesep üzerine terettüp eden hak ve vazifelere sahip olduğu halde girer. (İsviçre kanunu medenisi madde 325 T. K. M. 312) bu prensip oldukça ehemmiyetli neticeleri haizdir. Tanınmış olan tabii çocuk meşru bir çocuk gibi irs hakkına sahip olur, yalnız babanın ondan ayrı nesebi sahih çocukları mevcut olursa ovakit hal değişir; hissesi tenezzül eder. Fransız hukukunda bu çocuğun irs hakkı yalnız kendini tanıyan kimseye karşı mevcuttur. (İsviçre kanunu medenisi madde 328 T. K. M. 315)

Kezalik tanınmış olan çocuk babasının aile ismini alır (İsviçre kanunu medenisi madde 325 T. K. M. 312) Fransız hukukunda ekseri ulema da bu hükmü kabul ederler şu şartla ki ana ve baba müttehiden veya biribirinden ayrı olarak tanınmış olsunlar. Bundan maada İsviçre ve Türk hukuku tanınmış olan çocuğa babanın vatandaşlık hakkını da verir. (İsviçre kanunundaki «Droit de cité» nin Türk kanunile işaret olunan vatandaşlık hukukundan pek ayrı hükümleri vardır.)

Babanın nesebi sahih olmayan çocuğa karşı nesebi sahih olan çocuklarına olduğu gibi, infak, terbiye ila... hak ve vazifeleri vardır. (Fransız kanunu medenisi madde 203 ve müteakibi, İsviçre kanunu medenisi 271, 272, 275 - 279 uncu maddeler)

Tanım ile beraber nesebi sahih olmayan çocuğun üzerinde hemen velâyet hakkı iktisap olunmaz. Şayet hâkim velâyet hakkını babaya tevdi ederse burada vaziyeti meşru babaların vaziyeti gibi olur. Hâkim velâyet hakkını bu babaya tevdi ederken çocuğun malları üzerindeki idare ve intifa hakkını da tayin ve tasrih eder. Bunun için hâkim nesebi sahih olmayan çocuklarla babasının hukukî vaziyetinin ve mütekabil vazifelerinin icabatını nazarı dikkate alır.

Fransız kanunu medenisi de velinin tayini hususunda hâkime bir takdir hakkı tanımaktadır. (Fransız kanunu medenisi madde 393 fıkra 2)

Bazı gûna istisnalardan sarfınazar olunursa tanınmış olan nesebi gayri

sahih çocuklar üzerindeki velâyet hakkı meşru çocuklar üzerindeki velâyet hakkının aynıdır.

Keza nesebi sahih olmyan ve tanınan çocuk evlenmek için (küçük olduğu takdirde) babasının iznini almağa mecburdur. (Fransız kanunu medenisi 148, 149, 151 - 155 ve 158 inci maddeler, İsviçre kanunu medenisi madde 98 T. K. M. 90)

Tanıma hadisesi tabîî çocukla neseben veya sıhren akrabası arasında nikâha mani olur. (İsviçre K. M. 100 T. K. M. 92) Fransız kanununda bu hususta daha vasi hükümler mevcuttur.

Tanımanın irs hukukuna müteallik HÜKÜMLERİ

Çocuk babanın ailesine dahil olunca Fransız kanunu olsun İsviçre ve Türk kanunları olsun bu çocuğun miras hakkı ve mahfuz hisse tanımaktadırlar.

Veraset meselesinde İsviçre kanunu Fransız kanunundan daha ileri gider. Yalnız tanınmış olan çocukla babası arasında değil babanın akrabası ile de bir karabet tesis ederek bunlardan da çocuğun tevarüs etmesine imkân bırakır. (İsviçre K. M. madde 461) (T. K. M. Md: 443)

Halbuki Fransız kanununda tabîî çocuk ancak tanıyan babasile akrabalık rabitasına sahip ve ancak ondan tevarüs hakkına maliktir. Babasının akrabasının mirasında bir gûna hak iddia edemez.

Bununla beraber İsviçre kanunu bile nikâhın himayesi ve meşru ailenin huzurunu temin gayesile nesebi sahih olmyan çocukları irs hususunda tamamen meşru evlâtlara temsil etmemiş ve bu hususta bazı ahkâm ilâve eylemiştir.

Fransada nesebi sahih olmyan çocuğun tanıyan babasına karşı hakkı irsi şu veçhiledir:

Birinci faraziye — Babanın meşru olan çocukları ile birleşirse:

Bu halde Fransız kanunu bu çocuk meşru olsaydı ne hisse alacak idise onun yarısını ve meselâ meşru çocuk bir tane ise mirasın dörtte birini iki ise altıda birini almağa müsaade eder.

İkinci faraziye — Babanın meşru fûruu olmaz ve fakat meşru hemşire veya biraderi veya bu sonuncuların meşru fûruu mevcut olur.

Bu takdirde Fransız kanunu bütün nesebi sahih olmiyan çocukların hepsi için toptan olarak mirasın dörtte üçünü tahsis eder. Diğer rub'u birader veya hemşire ve fûruuna gider.

Üçüncü farâziye — Babanın yalnız civar hisımları mevcut olur.

Bu takdirde bütün miras nesebi sahih olmiyan çocuğundur. Nesebi sahih olmiyan çocuklar kardeşle onun fûruundan gayri civar hisımlarını vera-setten ihraç ederler.

Bütün bu ihtimalâtta tabii çocuk eğer evvelce vefat etmiş ise fûruu kendisine halef olur.

İsviçre hukukuna gelince malûmumuz olduğu üzere burada nesebi sahih olmiyan çocuğun yalnız babasından değil babasının akrabasından dahi tevarûse hakkı vardır.

İsviçre kanunu yalnız babanın veya baba cihetinden olan akrabanın fûruu ile nesebi sahih olmiyan çocuk birleşmiş olduğu takdirde ki istisna bertaraf edilirse bu çocuğu tamamen nesebi sahih olan çocuklarla müsavî addetmiş ve onları meşru çocuklara temsil eylemiştir. Binaenaleyh yalnız gösterilen halde tabii çocuğun irs hakkı nesebi sahih olan bir çocuğa veya fûrularına isabet eden hissenin yarısıdır. (İsviçre K. M. 461 T. K. M. 443)

İsviçre kanunu medenisinin 461 inci maddesinin şu üçüncü fıkrası iki nevi tefsire vücut vermiştir.

Bir tefsire göre meşru fûru ile birleşen bir tabii çocuğun hisseis kendi meşru olsaydı ne hisse alacak idise onun yarısıdır. (Fransız kanunundaki gibi)

Binaenaleyh meselâ bir meşru evlât varsa mirasın dörtte birine... ilâ... sahip olacaktır. Lâkin kanun «nesebi sahih bir çocuğa veya fûrularına isabet eden hissenin yarısını alırlar» demektedir. Mösyö Huber meşru çocuğun iki elle ve nesebi sahih olmiyan çocuğun yalnız bir elle aldığını söylemekte idi: «So solle er mit einer Hand erben, wo der Eheliche mit zwei Händen zugreife »

Bilâhare meclisi millide meşru çocuğun iki ve nesebi sahih olmiyan çocuğun bir hisse aldığını izah etmişti. Şu halde nesebi sahih olmiyan çocuğun hissesi ikili birli bir hesapla istihsal olunacak hissedir. Bu hesapla İsviçrede nesebi sahih olmiyan bir çocuğun hissesi Fransadaki çocuktan daha kuvvetli olacaktır. (Curti madde 461 numara 12 Gmür 461 III. 9)

Lâkin tekrar işaret edelim ki İsviçre hukukunda nesebi sahih olmiyan çocukların irs haklarında yegâne tahdit budur. Şayet nesebi sahih çocuk veya fûruu mevcut değilse nesebi sahih olmiyan ve tanınmış olan çocuk diğer bütün akrabayı mirastan ihraç eder. Kezalik nesebi sahih olmiyan

bu çocuk evvelce vefat etmiş ise onun nesebi sahih olan veya nesebi sahih olmayıp tanınmış olan evlâdı halefiyet tarikile onu temsil ve tevarüs ederler.

Füruu olmaksızın ölen nesebi gayri sahih çocuktan tevarüs meselesine gelince bunun tetkikinde ameli bir faide yoktur. Ancak Fransız hukukunda bu çocuğun anası veya babası veya her ikisi veya müteveffanın birader ve hemşireleri bir takım şurut ile varis olurlar.

İsviçre hukuku bu hususta sakittir. Şerhler nasıl nesebi sahih olmıyan çocuk varis ise tanıyan babası ile onun akrabası da bu çocuğun mirasından oveçhile müstefit olacağını kaydederler.

Vasiyetle tevarüse gelince :

Bu bahiste yalnız mahfuz hisse ile nesebi sahih olmıyan çocuğun mirsa ehliyetini tetkik edeceğiz. Fransada nesebi sahih olmıyan çocuğun kendisini tanıyan babasının mirasında mahfuz hissesi mevcuttur. Bu hukuka nazaran diğer füruu olmaksızın ölen bir babanın nesebi sahih olmıyan tanınmış çocuğun mahfuz hissesi dörtte bir ve eğer bir meşru çocuk ile beraber ise mahfuz hissesi altıda bir ve iki meşru çocukla birleşirse sekizde bir dir ilâ...

İsviçre kanununun sistemi daha sadedir: Nesebi sahih bir çocuk veya fûruları mevcut olmadığı takdirde nesebi sahih olmıyan çocuğun mahfuz hissesi nesebi sahih olan bir çocuğun mahfuz hissesi gibidir; yani kendine isabet eden irs hissesinin dörtte üçüdür.

Oesebi sahih olmıyan bir çocuğa kendine kanunun tayin ettiği miras hissesinden fazla bir şey verilmek kabilmidir?

İsviçre hukukunda bu mümkündür. Tasarruf nisabına dahil olan bütün malları vermek caizdir. Fakat Fransada hal bu merkezde değildir. Keza Fransız kanunu medenisinin 908 inci maddesi nesebi sahih olmıyan çocuğun ithap etmek ehliyetini de tahdit etmektedir. Yani bilâ vasiyet miras halinde kendisine isabet edecek olan hisseden fazla bir şey alamaz.

İsviçre hukukunda böyle bir tahdit te yoktur.

Alman hukukunda tanıma

Alman kanunu medenisi Fransız kanunu medenisi tarafından kabul edilen tanımayı kabul etmemiştir.

1028

Alman kanunu medenisinin 1718 inci maddesi der ki: «Çocuğun doğumundan sonra resmî bir senetle onu tanımış olan baba hamil zamanında ananın başka birile münasebette bulunduğunu dermeyan edemez.» Binaenaleyh tanımayı yapan kimse atiyen zuhur edecek bir dava esnasında «Exceptio plurium» defini serdetmekten kendini menetmiş olur. Buna mukabil diğer defilerle kendi babalığı hakkında muarazada bulunabilir. Şu halde tanıma hadisesine rağmen hamil esnasında ana ile kendisinin münasebette bulunmadığını veya maddî bir surette baba olmasına imkân bulunmadığını ileri sürebilir. Hâkim tanımadan sonra vaki olan bu gibi beyanların kıymetlerini takdirde tamamilen serbesttir.

Alman hukukunda tanıma doğumdan sonra olur. Binaenaleyh baba doğum tarihile hamil tarihi arasındaki münasebetleri hesaplayarak kendi babalığına kani olur. Bundan maada Alman kanunu tanımının resmî bir senetle yapılmış olmasını istemektedir. İşte bu iki, zaman ve şekil, şartı mevcut olmadığı takdirde 1718 inci maddenin kast ettiği manada bir tanıma mevcut değildir.

Almanyada dahi tanıma diğer bir tarafın rızasını istihsale lüzum olmayan ve beyanla beraber hüküm ifade eden bir akitir.

Müessesenin zatından veya kanunun sarahatinden hilâfı anlaşılmadıkça tanıma akti hakkında da diğer akitlerin kâffesine şamil olan hükümler caridir.

Tanımının bir vekil ile yapılıp yapılamıyacağı hususunda ayrı ayrı fikirler mevcuttur.

Tanıma için yapan kimsenin medenî ehliyeti olması veya ehliyeti kâmil değilse kanunî mümessili tarafından kendisine icazet verilmesi lâzımdır.

Tanımının butlanı «hata, hiyle. ikrah» dolayısıyla talep olunabilir. Sebep hataının tesiri yoktur.

(Reichsgericht) in 30 haziran 1904 tarihli bir kararına nazaran «kadının gebelik esnasında tanıyan kimseden başkasile münasebette bulunmadığına dair o kimseye vermiş olduğu teminatın hiyle manasını tazammun etmiyeceği» görülmektedir.

Tanımının zatına müteallik ihtilâf ziyadedir.

Bazı müelliflere nazaran: Tanıma yalnız kadınla olan münasebete ait bir ikrardır.

Bazıları babalığa kat'î ve kanunî bir karine teşkil edeceğini ileri sürerler. Nihayet bazıları da onu (exceptio plurium) def'inden ferağat olduğunu gösteren bir taraflı bir akit olarak ileri sürmektedirler.

Şu halde tanımanın yegâne hükmü ikrar edenler bu defi hakkını bertaraf etmesine maksur kalmaktadır.

Avusturya hukukunda tanıma

Tanıma Avusturyada tevellüdat veya vaftiz sicillâtına ana tarafından babanın isminin yazdırılmasile olur. Babanın bu kayda müsaade etmesi ve rahibin ve vaftiz babasını bu rızanın hakikaten verilmiş olduğuna ve babanın kendi taraflarından tanınmış olduğuna şهادet etmeleri lâzımdır.

Bu şart dahilinde yapılmış olan bir kayıt babalığın tam bir delilidir. kaydın mutlaka ana tarafından istenmesi lâzımdır.

Kaydın hükmü babalık davasındaki hükümlere tabidir.

Kemal

1030

TETKİK VE TETBBÜ SAHİFELERİ

Miras davalarının mercii rü'yeti

Yazan:

Kayseri Hukuk Hâkimi

Hamdi

Kanunu medeniye göre veraset mes'eleleri eskisi kadar müşkül değildir; âdeta mülğa arazi kanununun intikal hakkındaki ahkâmına yakındır. Yalnız kanunu medenî veraseti intifa hakkına da teşmil etmiş ve fûru mevcut iken ana babaya hisse ayırmamıştır. (Rosel) şerhinde kanunumuzun veraset hakkında takıp ettiği esas zümre usulüdür. Fıransa kanunu da «kurbiyet, derece, kuvvet, karabet nazara alınmıştır.» Dedikten sonra her iki cihetin muhassenat ve mahazirini tafsil etmiştir. Rosele göre verasetin hakkı intifaa teşmili aile yurdu, çeşitli ipotek, şekilleri köhne usulün bakiyesindendir. Sahife 73 veraset davalarının sureti ikame ve mercii rüyetine gelince: eskiden mevti mücerret, vekâleti mücerrede tahtı hükme alınmadığından baba, oğulluk davalarından başka kardeş, amuca gibi sair akrabalardan mal davası olmaksızın nesep, veraset davaları görülmez idi bunun için hasım hakiki olmayan yerlerde veraset davaları calî ve uydurma hasım müvacehesinde isbat edilirdi; Meselâ hiç borcu olmayan adam borçlu imiş gibi gösterilerek murisimizin şu kadar alacağı var diye ikamei dava ve bunun zımnında veraset isbat edilirdi son zamanlarda buna çare olmak üzere hasmı hakiki olmayan yerlerde verasetin bilâ

hasım halli fasledilebileceği usulü muhakeme zeyillerinde tasrih edilmiştir. Yeni usulü muhakememizde hasımsız veraset davalarının görülüp görülmeyeceğine dair sarahat yoksada tatbikatta bilâhasım teşkili tarafeynsiz bakılmaktadır. Yeni hukuk usulü muhakemeleri kanununda itirazülğayr tariki mevcut olmadığından bunun mahzurdan salim olup olmadığını erbabı hukuk takdir eder. hasımsız veraset davaları resmi daireler ve bankalarda mevduatı olarak vefat edenlerin varisleri tarafından ikame edilir. Şu halde veraset davalarının iki şekilde ikame edildiği anlaşılabılır.

1 — Hasım müvacehesinde diğer bir dava zımnında.

2 — Doğrudan doğruya bilâ hasım veya hasım müvacehesinde mülga usulün zeylinde hasımsız ikame edilen veraset ve hissei irsiyenin yeni davaları hatıramda yanılmıyorsam sulh hâkimlerine verilmişti. Kanunu medenin 518-531-559-617 inci maddeleri sarahatına göre terekenin taksimi ve miktarı neye baliğ olursa olsun tasfiye ve hisselerin tayini irs sebeble istihkak davalarının rüyeti sulh mahkemelerine veriliyor. Bundan başka usulü muhakemenin vazife ve selâhiyet bahsinde sulh hâkimlerinin görebileceği davaları tayin ederken sulh hâkimlerinin vazifeleri dahilindeki dava esnasında mevzu bahsolunan veraset mes'elelerine bakamıyacaklarına ve vazifeleri haricinde olduğuna dair hiç bir kayıt ve işaret yoktur. Bilâkis hukuk usulü muhakemeleri kanununun 565 inci maddesini kanunu medenin yukarıdaki maddeleri müeyyittir. Eskiden sulh hâkimleri gayri menkule müteallik men'i müdahale ve istihkak davalarına bakamazdı. Yeni usulü muhakeme kıymet üçyüz liraya kadar olan gayri menkul davalarını görmek selâhiyetini sulh hâkimlerine vermiş ve bu suretle sulh hâkimlerinin vazifeleri bir derece daha tevsi ve teşmil edilmiştir.

Sulh mahkemelerinde görülen davaların alelekser kemiyet ve keyfiyet itibarile az ve şifahî usule tabi ve binaen aleyh surat ve suhulet matlup iken böyle bir davanın rüyeti esnasında alelittlak tarafeynden birinin a'zından veraset kelimesi çıkar çıkmaz hemen Asliye mahkemesine sevk edilmesi doğru olmaz; ba husus asliye mahkemelerinin bulunduğu nahiyelerde sulh hâ-

1032

kimlerinin gördükleri dava sırasında veraset mes'elesi mevzu-bahsolunca alâkadarları sekiz on saat kaza merkezlerindeki asliye mahkemesine sevk etmek bilmem ki ne dereceye kadar muvafık görülebilir? Bu gibi hususatta zavallı davacıların davalarına sulh mahkemelerinde yüz üstü bırakarak koşa koşa asliye mahkemesine giderek veraset ilâmı alacağız diye uğraşırlar. Mahkemei aliyei temyizin alelittlak verasetin her hangi bir şekilde ve nerede mevzu bahsolursa olsun behemhal asliye mahkemelerince halli lazımgeleceğine dair temerküz etmiş bir içtihadı olup olmadığını bilmem; fakat böyle bir içtihat vaki ise bir gün evvel bunun çaresine bakılmak zarureti karşısında bulunduğu kanaatındayım. Sulh mahkemelerine müracaat edenlerin yüzde elliden ziyadesi iki cepheli dava karşısında uğraşıp duruyorlar. Sulh hâkimleri rüyeti vazifeleri dahilinde bulunan davaların zımında tarafeynden birisinin dermeyan edeceği veraset keyfiyetini hallâtmekte hiç bir manîi kanunî yoktur. Yukarıda bahsettiğimiz gerek kanunu medenin ve gerek usulü muhakeme kanununun maddeleri buna kâfi iken kırık dökük mülga usullerin zeyillerinde kayıt ve işaret varmış diye alâkadarları asliye mahkiminden veraset ilâmı istihsal külfetine maruz bırakmak muvafık olmayacağı kanaatındayım. Kanunlarımızın me'hazı olan İsviçrede bu gibi vazife ve selâhiyet işlerinin kantonlarının selâhiyeti teşriiyeleri dahilinde bulunduğu malûmdur (İsviçre kanunu medenisi Md: 5, 6)

Acaba kantonlardaki sulh hâkimleri gördükleri davaya dair veraset mevzu bahsolunca bunu derhal vazife haricinde görerek asliye mahkemesine sevk ediyorlar mı? salâhiyettar hukukçularımızdan bu baptaki tatbikatın sureti cereyanına dair mütalealarını reca ederiz.

Hamdi

1033

Türk Temyiz Mahkemesi Kararları

İstihlâk resmi

İstihlâk resminden mütevellit cezai naktiler için muamele vergisi kanunu mucibince sulh mahkemesine müracaatla hüküm istihsali lâzımdır. Bu cezai naktilerin tahsili emval kanununa tevfikân tahsili caiz değildir.

İstanbulda Ayazma kapusunda sebze halinde 4 numarada sebze Hasan ve şeriki Emin efendilerin İstanbul defterdarlığı aleyhine açtıkları davada: yaptıkları muamelât için istihlâk pulu sarf eyledikleri musaddak defter ve vesaiiki resmiye ile sabit bulunmasına rağmen göya satış defteri tutmadıklarından bahsile hilâfî kanun (549) lira talep, edilmekte olduğundan vaki muarazanın men'ine karar itası istenilmekle bu bapta nakızdan sonra yapılan muhakeme sonunda:

Müddeilerin mekteplere verdikleri sebze için muktazi pulların muameleli evraka ilsak edildiği anlaşıldığından bu sebeple talep olunan (204) lira hakkında Defterdarlıkca vaki muarazanın men'ine, ancak müddeilerin defter tutmadıkları ve deftere pul ilsak emtedikleri evrakı mübreze mündericatı ve müddeilerin ikrarı ile sabit olan (345) lira hakkında da Defterdarlık haklı olduğundan mezkûr meblâğa mütedair davanın reddine dair (İstanbul) asliye mahkemesi dördüncü hukuk dairesinden verilen 16 şubat 929 tarih ve 202 adetli ilâm tarafeyn vekilleri canibinden temyiz olunmakla kabul edilerek bu baptaki ilâm ve dosyadaki evrak okunup tetkik olunduktan sonra icabı düşünüldü:

Muamele vergisi kanununun 14 üncü maddesi mucibince müddeaa-leyh Hazinenin sulh mahkemesine müracaatla bu bapta hüküm istihsal etmesi lâzımeden olup tahsili emval kanununa tevfikân mezkûr verginin tahsil ve istifasına teşebbüs etmesi caiz olmamasına mebni muhakemece

sulh mahkemesine muracaatta muhtar olmak üzere muarazanın men'ine karar verilmek muktazi iken esası dava rüyet edilerek yazılı olduğu üzere karar verilmesi kanuna muhalif olduğundan ve bu itibarla iki tarafın temyiz istida ve lâyhalarında dermeyeran eyledikleri itirazat varit bulunduğundan temyiz olunan hükmün bu sebepten hukuk usulü muhakemeleri kanununun (428) inci maddesi mucibince (Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına ve evrakın takımıle mahalline gönderilmesine 14 Mayıs 929 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Dör- Esas No. 1643
düncü Hukuk dairesi Karar No. 1246

Ücreti vekâlet

1 — Talepsiz ücreti vekâlet takdir olunamaz.

Muhittin Ağa vekili Hasan Ef. ile Süleymanın İsmail ve Yusuf Çavuş oğlu Mustafa arasında alacaktan mütehaddis davaya dair Afyon Aziziyesi sulh hukuk hâkimliğinden sadır olan 30 - 1 - 928 tarih ve 40 numaralı fıkrai hükmiyenin müddeti kanuniyesi zarfında temyizten tetkiki İsmail ve Mustafa taraflarından ba istidaname talep olunmakla birkabul mezkûr fıkrai hükmiye ve talebi temyiz istidanamesi ve sair evrakı müteferri asile birlikte badelmütalâa icabı keyfiyet müzakere olundukta:

Müddeabih 200 liranın tahsili hakkındaki hüküm muvafıkı kanun olup temyizen bu cihete mütedair dermeyeran olunan itirazat gayri varit olduğundan reddile hükmü mezkûrun hukuk usulü muhakemeleri kanununun 438 inci maddesine tevfi kan tasdikına ve talep bulunmadığı halde ücreti vekâlet takdiri muhalifi kanun olduğundan bu kısmın da hukuk usulü muhakemeleri kanununun 428 inci maddesine tevfi kan nakzına ve zirde müfredatı murakkam masarifi temyiziyyeden tasdik kısmının müsted'ilerden ve nakız kısmının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 5 - 2 - 929 tarihinde müttefikan karar verilerek evrak mahalline iade kılındı.

Temyiz mahkemesi Esas No. 3901
Ticaret dairesi karar No. 595

1035

İçtima

Kat'ileşip te infaz edilmeyen hapis cezasının ağır hapis ile içtimasında 77 inci maddenin nazara alınmaması muhalifi kanundur.

Vezirköprü ağır ceza mahkemesinden ahiren verilen hükmü havi 27 - 12 - 928 tarih ve 101 numaralı müzeyyel zabıtname ile evrakı müteferriası başmüddei umumilik memuriyeti aliyesinin 17 - 1 - 929 tarih ve 290 numaralı tebliğnamesile tarihi mezkûrda temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Mezkûr zabıtnamenin hulâsası: Vezirköprünün Çakal kariyesinden Osman oğlu Mustafanın leylen hanesinden para ve eşyasını çaldığı iddiasile maznunen mevkuf kariyei mezkûreden Hasan oğlu Mustafanın bil-muhakeme maznunu merkum Mustafanın leylen müşteki bacanağı Mustafa nın hanesine yalak tarafından ağaçlara istinat eylemek suretile girerek nakısan sirkate teşebbüs eylediğinin sübutuna mebni olveçhile mücrimiyet ve mahkûmiyetine dair mukaddema sadır olan hükmün indettemyiz tayini ceza noktasından nakzile mahalline iade kılınması üzerine nakzı mezkûre ittiba ve merkumun Ayşeyi cebren kaçıрмаğa teşebbüs filinden tenzilen iki mah hapsine dair olan mahkûmiyetinin infaz edildiğini mübeyyin müzekkerei cevabiye kiraat edildikten ve ayrıca Emineyi darptan tenzilen yirmi beş gün hapse mahkûmiyetini mutazammın ilâmın iktisabı katıyet etmiş olduğu anlaşıldıktan sonra cereyan eden muhakeme ve tetkikatı ahire neticesinde mücrimiyeti evvelce tahtı karara alınmış olan merkum Mustafanın kanunu cezanın 493 üncü ve 61 inci ve infaz edilmiş iki aylık hapis mahkûmiyeti bulunmağla 81 inci maddeleri ahkâmınca tenzilen ve tezyiden tayin olunan bir sene altı ay yirmi dört gün ağır hapsin derecei sinni hasebile 56 ıncı madde mantukunca altıda birinin tenzilile mütebaki bir sene üç ay yirmi gün ağır hapsine ve merkumun henüz infaz olunmamış yirmi beş günlük mahkûmiyetinin 70 inci maddenin ikinci fıkrasına tevfikân üçte birinin cezayı muayyene ilâvesile bir sene üç ay yirmi sekiz gün müddetle ağır hapsine ve 525 inci madde muktezasınca asıl sırkât cürmünden verilen cezaya muadil bir müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına hükmü karar verildiğini natıktır. Zikrolunan tebliğnamede: Maznunun yaşına nazaran mahkûmiyetinin tekerrüre esas ittihazı yolsuz olduğundan hükmü mezkûrun nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye icra kılındıkta: Tebliğnamede maznunun yaşına

1036

nâzaran mahkûmiyetinin tekerrüre esas itti hazı muktazasından nakzı talép olunmakta ise de evvelki mahkûmiyeti olan iki aylık hapis 55 inci maddeye tevfi kan ve tenzilen verilmiş olmasına göre bu tekerrüre sebep itti hazına mani olmadığından talebi vaki in reddine ve ancak merkurum yirmi beş günlük ayrıca kesbi katiyet eden mahkûmiyetinin de içtima ahkâmının tatbikinde kat'ileşen cürüm tarihine nazaran 77 inci maddenin nazara alınmaması yolsuz olduğundan hükmü mezkûrun bu sebepten dolayı usulü muhakematı cezaiye kanununun 314 üncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve sekiz yüz kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan tahsiline 21 kânunusani 929 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz mahkemesi
birinci Ceza dairesi

Esas No. 198
Karar No. 197

Filişeni

Filişeni icrası için haneye girmek müstakil bir cürümdür.

- 1 — *Filişeni icrası için haneye duhul keyfiyetinin ayrıca bir cürüm olduğunun nazara alınmaması kanuna mugayirdir.*
- 2 — *Filişeni ef'alinde eşhasın taaddüdü 417 inci maddenin tatbikini muciptir.*

Kula ağır ceza mahkemesinden sadır olan hükmü havi 16-12-928 tarih ve 160 numaralı zabıtnameyle müttehemlerin Temyiz lâyhası ve evrakı müteferriasi Başmüddei umumilik memuriyeti aliyesinin 20 - 1 - 929 tarih ve 343 numaralı tebliğnamesile tarihi mezkûrda mahkemei temyiz birinci ceza dairesine tevdi kılınmakla mütalâa olundu.

Mezkûr zabıtnamenin hulâası: Kulanın Silindi nahiyesinden Ahmet

hoca oğlu Emin kerimesi ve asker Mehmedin zevci menkûhası 21 yaşında Şerifenin rızası hilâfına leylen hanesine duhul ve tehdit ile cebren fili şeni icrasına teşebbüs eylemek maddesinden müttehem ve gayri mevkuf bulunan mezkûr nahiyeden Bodur zade Hacı Süleyman mahtumu Şaban Efendi ve fiili mezkûrda fer'an zimethal ve gayri mevkuf Topal oğlu Mustafa mahtumu Hasanın cereyan eden muhakemeleri neticesinde Müttehemani merkumandan Şabanın avlu duvarı ve merdiven kapısı bulunmayan müddeiye Şerifenin hanesine girerek teşebbüsü tam suretile cebren fili şeni icrasına mücaseret eylediği ve Hasanın dahi gözcülük etmek suretile muavenet ve müzaheretle bulunduğu usulen sabit olduğundan olveçhile mücrimiyetlerine ve kanunu cezanın 416, 62 ve merkumandan Hasanın 56 ıncı maddelerine tevfikân ve tenzilen Şabanın on ay ve Hasanın beş ay ağır hapse mahkûmiyetlerine hükmü karar verildiğini natiktir.

Zikrolunan tebliğnamede: Rıza hilâfına haneye girmek filinin tetkik olunmaması yolsuz bulunmakla mezkûr hükmün nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye ledelicra: Tebliğnamede dermeyeran olunan itiraz varit olduğu gibi 417 inci maddenin nazara alınmamış olması da yolsuz ve hükme müessir ve müstelzimi nakız esbaptan bulunmuş ve merkumanın lâyhâi temyiziyeleri müeddası gayri varit görülmüş olduğundan reddile hükmü mezkûrun esbabı mebsutaya binaen usulü muhakematı cezaiye kanununun 314 üncü maddesine tevfikân nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve 800 kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan tahsiline 23 - 1 - 929 tarihinde müttefikan karar verildi.

Temyiz mahkemesi
birinci Ceza dairesi

Esas No. 245
karar No. 242

İçtimai ceraim

İçtima ahkâmının tatbikında mücrimin bilcümle ef'alinin nazara alınması lâzımdır.

- 1 — İçtima kaidesinin tatbik ve cezanın tezyidinde her cürmün ayrı ayrı nazara alınarak cezanın müteselsilen tezyidi muktazi ve aksi hal nakzı hükmü müeddidir.

1028

Afyonkarahisar ağır ceza mahkemesinden ahiren verilen hükmü havi 31 - 12 - 928 tarih ve 508 numaralı zabıtname maateferruat baş müddei-umumilik memuriyeti Aliyesinin 20 - 1 - 929 tarih ve 303 numaralı tebliğnamesiyle tarihi mezkûrda temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Zabıtnamenin hülâsası: Sandıklının Kasura köyünden murat zevcesi Fatmayı cerhettiği ve cerben ırzına geçtiği iddiasile müttehemen mevkuf aynı köyden mustafa oğlu İbrahim'in bilmuhakeme: merkurum geceleyin müştekiyenin evine girerek cebren ırzına geçtiği ve sonrada kaçmasını temin için mezbureyi adiyen pıçakla cerhettiği usulen sabit olduğundan olveçhile mücrimiyet ve mahkûmiyetine dair israren verilen hükmün dahi Temyiz ceza Heyeti umumiyesince nakzile iade kılınması üzerine tayini ceza kararına sari bulunan nakzı vakıa teb'an cereyan eden muhakemei ahiresinde evvelce mücrimiyet karargir olmuş olan merkurum İbrahim'in cebren ırza geçmekten Türk ceza kanununun 416 ıncı maddesi mantukunca tayin edilen altı ay hapis cezasına cerh fiilinden 456 ve 457 inci maddelerine tevfikana ve tezyiden tayin olunan bir ay beş gün hapsin nisfinin zammiyle altı ay on yedi gün hapsin ve merkurum teşhiri silâh fiilinden dolayı kesbi kat'iyet edip infaz edilmeyen bir ay üç gün hapis mahkûmiyetinin 77 inci madde medlûlünce üçte ikisi olan 22 günün anifûlbeyan altı ay on gün hapse ilâvesiyle baliğ olduğu yedi ay dokuz gün hapsin 70 inci maddeye tevfikana üçte biri olan iki ay üç günün salifüzzikir ağır hapse zammiyle bir sene iki ay on üç gün ağır hapse konulmasına müttefikana hükmü karar verildiğini natiktir.

Tebliğnamede: Muhakeme ve tatbikat noktasından itiraza mahal görülmeyen mezkûr hükmün tasdiki talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye icra kılındıkta: Tebliğnamede her ne kadar hükmün tasdiki talep olunmakta isede nakza ittiba edilmiş olduğu halde 77 inci maddesinin fıkrai ahiresi mucibince iktizayı hale göre her içtimada müteselsilen üçte iki ve ikide bir arttırılmak lâzımken yalnız hapis cezalarında arttırılarak ağır hapis cezasının içtimanda nazara alınmaması yolsuz olduğundan talebi vakiin reddiyle hükmü ahiri mezkûrunda dahi sebebi mezkûrdan naşi usulü muhakematı cezaiye kanununun 314 üncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve 800 kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 23 - 1 - 929 tarihinde müttefikana karar verildi.

Temyiz Mahkemesi
birinci Ceza dairesi

Esas No. 153
Karar No. 246

1039

Kast

**Maksudün bizzat olan şahsın tebeddülü
vasfı cürmü deęiřtirmez.**

İ — öldürölmesi kast edilen şahsa karşı atılan kurşu-
nun diğer şahsa isabeti ile cerh vukuu müttehemin
kast ve niyetini ref edemez ve binaen aleyh cerhi
vaki adiyen tavsif olunmaz.

Ördu ağır ceza mahkemesinden sadır olan hükmü havi 11 - 11 - 928
tarih ve 185 numaralı zabıtname ile müttehimen vekili tarafından muta
temyiz lâyihası ve evrakı müteferriası başmüddei umumilik memuriyeti
aliyesinin 6 - 5 - 929 tarih ve 1107 numaralı tebliğnamesile mezkûr tarihte
temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Zabıtnamenin hulâsası: Fatsenin Yukarıtepe kariyesinden Ali oğlu
Hasan katil ve zevcesi Gül hatunu cerh eylemekten müttehemen mevkuf
mezkûr kariyeden Etipi oğullarından Emin kâhya mahtumu Faikın bil-
muhakeme müttehemi merkumun üç nefer refikile birlikte ve dört pusudan
kurřun atılmak suretile maktul Hasan katil ve zevcesi Gül hatunu cerh
eylediği usulen sübut bulmuş ve ancak maktulü görünce pusu tutmaları
intimali hasebile taammüdün vücudu de anlaşılamamış olduğundan mer-
kumun olveçhile kasten ve faili kim olduğu belli olmayan mezkûr katil ve
adiyen cerh ef'alinden mücrimiyetine ve kanunu cezanın 448 ve 463 üncü
maddelerine tevfikân ve tenzilen tayin kılınan yedi sene altı ay ağır hapis
cezasına Gül hatunun cerhinden dolayı 456 ıncı maddesinin son fıkrası
mucibince takdir olunan on beş gün hapis cezasının 70 inci maddesinin
2 numaralı bendi mucibince üçte biri olan beş günün ilâvesile balığ ol-
duğu yedi sene 6 ay 5 gün ağır hapse mahkûmiyetine ve 31 ve 33 üncü
maddeleri mucibince müebbeden hidematı ammeden memnuiyetine ve
müddeti cezaiyesi zarfında hali mahcuriyette bulundurulmasına hüküm ve
karar verildiğini natıktır.

Zikrolunan tebliğnamede: Maktulün geçeceği yola kurulan dört pusuya
gizlenmek suretile anı olarak yaylını ateşle öldürölmiş olmasına göre
taammüt sebebinin tehevvue hamlini icap eden kanunî sebepler izah
edilmemiş ve mücerret maktulü öldürmek için atılan kurşunlardan
birinin öldürölmesi kast edilmeyen karısı Gül Hanıma isabeti öldür-
mek kastını ref'a ve vasfı cürmü tebdile bais olacağının veçhi gösteril-
meksizin cerhin adiyen tavsifinde ve maamafih mezkûr cerhte faili müs-

1090

takil addile tatbiki cezada isabet görülmediği gibi 457 inci madde dahi nazara alınmamış olduğundan hükmün nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye icra kılındıkta: Tebliğnamede dermeyan olunan itirazat varit ve hükme müessir ve müstelzimi nakız esbaptan bulunmuş ve müttehemnin lâyihaı temyiziyesi ancak bu itibarla varit görülmüş olduğundan hükmü mezkûrun bermucibi tebliğname ve usulü muhake-matı cezaiye kanununun 314 üncü maddesine tevfikân nakzile evrakın mahalline iadesine ve sekiz yüz kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan tahsiline 18 mart 929 tarihinde müttefikan karar verildi.

İhtilâs

**ihtilâs edilen meblâğın ödenen kısmı için de
cezaı naktî hükmü lâzımdır.**

- 1 — Cezayı naktinin nev'inin tasrih ve müttehem tarafından tesviye olunan miktara teşmil edilmemesi nakzı hükmü muciptir.
- 2 — Nevi ve miktarı cezaya göre hidematı ammeden memnuiyet cezasının tahtı hükme alınmaması kâ-nuna mugayirdir.

Sivas Ağır ceza mahkemesinden verilen hükmü havi 17 - 10 - 928 tarih ve 268 No lı zabıtname ve Tuz idarei inhisariyesiyle müttehem tarafından muta layihai temyiziyeler dosyasıyla birlikte Başmüddei umu-milik memuriyeti Aliyesinin 5 - 3 - 929 tarih ve 1106 numaralı tebliğna-mesiyle 6 - 3 - 929 tarihinde Temyiz mahkemesi Birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Zabıtnamenin hulâsası: İhtilâs maddesinden müttehemen mevkuf Bingöl tuzlası memur vekili Sivasın Oğlan Çavuş mahallesinden Hamdi

oğlu Osman Efendinin bilmuhakeme: Müttehem Osman Efendinin memur bulunduğu memlehadâ muhtelif tarihlerde satmış olduğu Tuz esmanından malûmûlmiktâr mebalîği filinin zahire çıkmamasını teminen müşterilere -verdiği tezkerelere muhalif olarak dip koçanlarına noksan yazmak suretiyle hile ve hud'a istimal ederek ihtilâs eylediği usulen sabit olduğundan olveçhile mücrimiyyetine ve Türk ceza kanununun 203 ve 80 inci maddeleri ahkâmına tevfikân ve tezyiden beş sene on ay ağır hapsine ve zimmetine geçirdiği 152 lira 62 kuruştan tesviye ettiği 51 lira 58 kuruşun bittenzil mütebaki 103 lira dört kuruşun kendisinden tahsiliyle Tuz inhisar idaresi veznesine teslimine ve ayrıca 103 lira cezayı nakdi alınmasına ve üç sene de memuriyetten mahrumiyyetine hükmü karar verildiğini natiktir.

Tebliğnamede: Cezayı nakdî nev'inin tasrih edilmemesi kanuna muğayir olduğundan hükmün nakzı talep edilmiştir.

İdarei inhisariye ile müttehem tarafından muta levayihî temyiziye nazara alındıktan sonra tetkikatı temyiziye ledelicra: Tebliğnamede muharrer itiraz mündericatı zabıtnameye nazaran varit olduğu gibi hidematı ammeden memnuiyet cezasının hükmolunmaması ve cezayı nakdi mikdarının maznunu aleyhin tesviye eylediği meblâğa teşmil olunmaması da kanuna muğayir ve nakzi müstelzim olduğundan hükmü mezkûrun esbabı mezkûreden naşı usulü muhakematı cezaiye kanununun üçyüz on dördüncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve 800 kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 18 - 3 - 929 tarihinde nakızda ittifak ve sebebinde ekseriyetle karar verildi.

Hakkı müktesep

Ağır hapis ceraiminde hakkı müktesep yoktur.

1 — Re'sen tabii temyiz mevatta müttehem lehinde hakkı müktesep kabulü muhalifi kanundur.

2 — Sureti tavsif ile tayini cezada mütabakat elzem, aksi hal nakzı hükmü müstelzimidir.

Bergama ağır ceza mahkemesinden ahiren verilen hükmü havi 5 kânunu evvel 928 tarih ve 129 numaralı zabıtname dosyasıyla beraber Baş müddei umumilik memuriyeti Aliyesinin 23 - 3 - 929 tarih ve 1701 numaralı teblignamesiyle 27 - 3 - 929 tarihinde temyiz mahkemesi Birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Zabıtnamenin hülâsası Reşadiye nahiyesinin yazıcı zade mahallesinden bakkal Fevzi efendinin dükkânından eşyasını sirkate teşebbüs eylemekten müttehemen mevkuf Reşadiyede mukim Muşlu Ahmet oğlu Ömerin bilmuhakeme maznun merkumun geceleyin müştekinin dükkânına anahtar uydurmak suretiyle bidduhul eşyasını çalmaya teşebbüsü tam derecesinde teşebbüs eylediği usulen sabit olduğundan olveçhile mücrimiyyetine ve Türk ceza kanununun 493 ve 62 inci maddelerine tevfikân ve tenzilen iki buçuk sene ağır hapsine ve 525 inci madde mucibince okadar da emniyeti umumiye nezaretinde bulundurulmasına dair evvelce verilen hükmün indetemyiz cezanın sureti takdirinde kanunu cezanın 30 uncu maddesi teemmül edilmemiş olbuğu gibi leylen anahtar uydurmak suretiyle dükkâna duhul mücrimiyyet kararında kabul olduğu halde tayini ceza kararında 493 üncü maddesinin birinci fıkrasının tatbikiyle iktifa olunması da yolsuz olduğundan bilbahis nakz ile mahalline iade kılınması üzerine mücrimiyyet kararına nazaran varit ve tayini ceza kararına müessir görülen nakzı vakia bilittiba cereyan eden muhakemesi neticesinde: evvelce mücrimiyyeti karargir olan merkum Ömerin hareketi Türk ceza kanununun 493 üncü maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarına temas eylemekle maddei mezkûrenin son fıkrası mucibince tecziyesi lâzımden ise de kablen nakzı cari muhakeme neticesinde merkumun 493 üncü maddenin yalnız 5 inci fıkrasına tevfikân üç sene ve 62 inci madde mucibince altıda biri indirilerek iki buçuk sene ağır hapse mahkûmiyetine karar verilmiş ve bu hüküm aleyhine hukuku umumiye namına temyizi dava vuku bulmamış olması hasebiyle nazariyatı cezaiyece hükmü menkuzda muayyen olan ceza lehinde olması itibariyle mücrim Ömer hakkında hakkı müktesep teşkil eylemiş olmakla elyevm nakzı vakia olan ittiba maznunun hakkı müktesebini ihlâl etmeyeceği esasına müsteniden mücrimiyyet kararında kabul edilen iki vasıftan her ikisinin kabuliyle beraber 493 üncü maddenin son fıkrasına tevfikân teşdidi cezası esbabı mesrudeye binaen muvafıkı hak ve madelet görülmemiş olduğundan merkumun evvelce müttehaz karar mucibince yolsuz iki sene altı ay ağır hapsine ve 525 inci madde mucibince okadar müddet te emniyeti umumiye nezaretinde bulundurulmasına hükmü karar verildiğini natiktir.

Tebliğnamede: Sureti tavsife nazaran takdiri cezada isabet görülmemiş olduğundan nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye ledelicra: Hükmü mezkûr re'sen tabii temyiz olup hilâfı kanun tayin edilen bir ceza müttehem hakkında bir hakkı mükte-

sep teşkil etmeyeceğine binaen nakzı sabık veçhile mücrimiyet kararındaki sureti tavsifi cürme göre tayini ceza edilmemesi yolsuz ve tebliğname mündericatı varit ve nakzı müstelzim bulunmuş olduğundan bermucibi tebliğname hükmü ahiri mezkûrun dahi usulü muhakematı cezaiye kanununun 314 üncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve 800 kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 6-4-929 tarihinde müttefikan karar verildi.

Filişeni

Beş yaşını ikmal etmeyen küçükler mukavemete gayri muktedir addolunurlar.

1 — Beş yaşını bitirmiyen mağdurun mukavemete muktedir olup olmadığının tecmül edilmemesi müstelzimi, nakızdır.

2 — Nüfusu mektumeden olan mağdurun usulen teşgil ve sinninin tesbit edilmemesi yolsuzdur.

Zonguldak ağır ceza mahkemesinden sadır olan hükmü havi 22 - 12 - 928 tarih ve 165 numaralı zabıtname sureti musaddakasile evrakı müteferriası başmüddei umumilik memuriyeti aliyesinin 31 - 3 - 929 tarih ve 2096 numaralı tebliğnamesile 1 nisan 929 tarihinde temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

Mezkûr zabıtnamenin hulâası; Devreğin Ahadli kariyesinden Ahmet mahtumu Hayrullah'a fili livata icra eylediği iddiasile maznunualeyh ve mevkuf mezkûr kariyeden Eyeci oğullarından İsmail mahtumu Hüseyinin bilmuhakeme maznunu merkurum henüz üç dört yaşlarında bulunan Hayrullah'a fili livata icra eylediği usulen sabit olduğundan olveçhile mücrimiyetine ve kanunu cezanın 414 ve zamanı vak'ada yirmi bir yaşını ikmal etmediği cihetle 56 ıncı maddelerine tevfigan ve tenzilen on mah ağır hapsine vicahen ve müttefikan hükmü karar verildiğini natıktır.

Zikrolunan tebliğnamede: Mağdurun mektum olduğu anlaşıldığı halde usulen tescil ve yaşı tesbit edilmemiş ve iki tarafın derecei sinleri itibarı ile fiilde mevcut sebebi şiddet nazara alınmamış olduğundan hükmün nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye ledelicra: Mağdurun nüfusu mektumeden olduğu halde usulen tescil ve yaşı tesbit edilmediği gibi mağdurun beş yaşından aşağı olmasına göre mukavemete muktedir olup olmadığının nazara alınmaması yolsuz ve hükme müessir ve nakzı müstelzim esbaptan bulunmuş ve tebliğname muhteviyatı da bu itibarla varit görülmüş olduğundan hüküm mezkûrun usulü muhakematı cezaiye kanununun 314 üncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve «800» kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 11 nisan 929 tarihinde müttefikan karar verildi.

Katil

Katil ef'alinde haneye duhul ayrıca bir cürümdür.

- 1 — Katil fiilinde haneye duhul keyfiyeti ayrıca bir cürüm olduğunun teemmül edilmemesi müstelzimi nakızdır.
- 2 — Hukuku kazaiyeden olan mahcuriyetin müddei umumilikçe tatbikına karar verilmesi mugayiri kanundur.

Maraş ağır ceza mahkemesinden sadır olan hükmü havi 31 - 12 - 928 tarih ve 140 esas numaralı muhakeme zabıtnamesile müttehem tarafından verilen temyiz lâıyhası maateferruat başmüddei umumilik memuriyeti aliyesinin 31 - 3 - 929 tarih ve 1954 numaralı tebliğnamesile 2 - 4 - 929 tarihinde temyiz mahkemesi birinci ceza dairesine gönderilmekle mütalâa olundu.

1045

Mezkûr zabıtnamenin hulâsası: Maraşın Divanlı mahallesinden Fındıklı oğlu Ükkaşı cerh ve katil eylediği iddiasile müttehimen mevkuf mezkûr mahalleden Hacı Hüseyin oğlu Bayramın bilmuhakeme müttehemi merhumun zevcesine sarkıntılık ve hanesine taarruz etmesinden mütevellit iğbirar neticesi geceleyin hanesinde yatmakta olan maktul Ükkaşı kasten cerh ve katil eylediği usulen sabit olmuş ve maktulün kablelvefat müttehemin hanesine tecavüz ve zevcesine sarkıntılık etmesi müttehem hakkında esbabı muhaffefei takdiriye madut bulunmuş olduğundan olveçhile mücrimiyetine ve kanunu cezanın 448 ve 59 ve dereci sinni hasebile 56 ıncı maddeleri ahkâmına tevfikân ve tenzilen sekiz sene dört mah müddetle ağır hapsine ve 31 inci madde muktezasinca müebbeden hukuku ammeden memnuuiyetine ve hükmün iktisabı katiyet ettiğinde 33 üncü maddenin müddei umumilikçe tatbikına vica hen ve müttefikân hükmü karar verildiğini natiktir.

Zikrolunan tebliğnamede: Gece vakti eve girmek suçundan dolayı ayrıca maznuna ceza verilmesi lâzım gelip gelmediğinin ve hadisenin sebebine ve aradan geçen zamana ve maznunun kain pederine rehin ettiği silâhı bağa gideceğinden bahsile alıp bu silâhla katli ika ettikten sonra gene iade etmesine nazaran öldürmede taammüt bulunup bulunmadığının tetkik ve teemmülü icap ederken zühul edilmiş olduğundan mezkûr hükmün nakzı talep edilmiştir.

Tetkikatı temyiziye ledelicra: Tebliğname muhteviyatı mündericatı zabıtnameye nazaran varit olduğu gibi hukuku kazaiyeden olan mahcuriyetin 33 üncü madde mucibince müddei umuminin tatbik etmesine karar verilmiş olması da yolsuz ve hükme müessir ve nakzı müstelzim bulunmuş olduğundan esbabı mezkûreye binaen hükmü mezkûrun usulü muhakematı cezaiye kanununu 314 üncü maddesi mucibince nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve «800» kuruş nakız harcının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 13 nisan 929 tarihinde nakzında ittifak, sebebinde ekseriyetle karar verildi.

1096

tarafından ve bunlar yoksa veya bunların iştiraklerine imkân bulunamıyorsa diğer bir makam tarafından mahsus surette gösterilen vukuf ehli çağrılmış bulunmak şartile kifayet eder.

Madde 1426 Sigortalıyı 1423 üncü maddede yazılı hallerin veya bu hallerden bir kaçının ispatından kurtaran mukavele muteberdir. Ancak böyle bir mukavele sigortacıdan aksini ispat hakkını almaz.

Mallar sigortalanırken yapılan mukavelede konşimentoların gösterilmemesi kararlaştırılmış ise bu kayıt ancak yüklemegi ispat borcunu kaldırabilir.

Madde 1427 Başkası hesabına yapılan sigortada sigorta mukavelesinden doğan haklar sigortalıdır. Bununla beraber ancak akti yapan bir poliçe verilmesini isteyebilir.

Sigortalının akti yapan kimsenin muvafakati olmaksızın haklarında tasarruf ve bu hakları mahkemede iddia edebilmesi için poliçe elinde olmalıdır.

Madde 1428 Sigorta aktini yapan kimse sigorta mukavelesinin sigortalıya verdiği haklar üzerinde kendi namına tasarruf edebilir.

Eğer bir poliçe tanzim edilmiş ise sigorta aktini yapan kimse poliçe elinde olmak şartile sigortalılarının muvafakati olmaksızın ödenecek paraları almağa ve sigortalının haklarını devretmeğe izinlidir. Sigorta aktini yapan kimse tarafından sigortalının sigortaya muvafakati ispat edilmedikçe sigortacının bu kimseye karşı ödeme borcu yoktur.

Madde 1429 Sigorta yapan sigortalanan şey üzerindeki hakları ödemedikçe poliçeyi sigortalıya veya onun alacaklılarına veyahut masasına vermeğe borçlu değildir. Zarar olmuş ise sigorta yapan bu haklarını sigortalıya ve onun alacaklılarına tercihan sigortacıya karşı mevcut alaktan ve sigorta bedelinin tahsilinden sonra da bu paradan alabilir.

Madde 1430 Sigortacı poliçe yapanın elinde bulunduğu

1047

sırada sigortalıya, alacaklılarına veya masasına tediye bulunmak veyahut onlarla mukavele yapmak suretiler sigorta vapanın 1423 üncü maddede gösterilen hakkını ihlâl ederse kendisini ona karşı mes'ul mevkiine koymuş olur.

Sigortacının poliçe üzerinde hakkı olan üçüncü şahsa karşı, bu hak üzerinde mukavele yapmakla yahut poliçeyi geri almadan veyahut üzerine lâzım gelen şerhi yazmadan sigorta bedellerini ödemekle ne dereceye kadar mes'ul olacağı medenî hukuk hükümlerine göre tayin olunur.

Madde 1431 Sigortacı sigorta yapan kimseden istemeğe haklı olduğu bir alacağı bu alacak sigortalı için yapılan sigortaya taallük ettiği nisbette tazminat alacağı ile takas edebilir.

Madde 1432 Sigortalı vuku bulmuş ve ileride vukubulacak kazalardan doğan tazminat haklarını üçüncü şahsa devredebilirler. Eğer poliçe emre yazılı ise başkası hesabına sigorta halinde birinci devrin muteber olabilmesi için sigorta yapanın ciro su kâfidir.

Maadde 1433 Kazanın bildirilmesinden iki ay geçtiği halde zarar hesap listesi (madde 1423) sigortalının kusuru olmaksızın ibraz olunmamış ve fakat takribî bir keşifle sigortacıya düşen en az miktar kestirilmiş bulunursa sigortacı bu miktarı kendi borcundan indirerek muvakkaten ödemeğe mecburdur. Bununla beraber sigorta paralarının verilmesi için mukavele edilmiş müddet bitmedikçe ödemeğe borçlu değildir. Müddet sigortacıya zarar hesap listesinin tebliğinden itibaren işleyecek ise bu halde sigortacıya muvakkat keşfin haber verildiği anda başlar.

Madde 1434 Sigortacı:

1 - Büyük avarya hallerinde sigortalı şeyin kurtarılması, korunması ve tamiri için lüzumlu masraflara müteallik olarak ileride tesbit edilecek borcuna mahsuben kendisi için muayyen miktarın üçte ikisini;

2 - Geminin veyahut malların zaptı halinde itiraz masrafla-

1048

rından ödenmesi icap edenlerden kendi payına düşen miktarın tamamını:

Avans eder.

VII — Sigortanın feshi ve pirimlerin geri verilmesi

Madde 1435 Sigortalı sigortalanan işin tamamından veya bir kısmından vazgeçer yahut kendi yüzünden olmamak şartile sigortalı şeylerin hepsi veya bir kısmı sigortacının üstüne aldığı riziko ile karşılaşmaz ise pirimlerin hepsini yahut sigortacıya ait olan bir tazminat miktarına kadar mütenasip kısmı geri istenebilir, yahut alıkonulabilir. (Ristorno)

Tazminat (Ristorno hakkı) başka bir miktar kararlaştırılmamış ise yahut sigortanın yapıldığı yerde hilâfı mutad değilse sigorta bedelinin tamamının yüzde yarımından yahut mütenasip bir kısmından ve sigorta bedelinin yüzde birine yetişmiyorsa pirimlerin hepsinin veyahut münasip bir kısmının yarısından ibarettir.

Madde 1436 Sigorta, sigortalanmış menfaatin yokluğundan (1319) yahut aşkın sigortadan (1327) dolayı hükümsüz kalır ve sigorta aktini yapan kimse mukavele sırasında ve başkası hesabına sigorta halinde sigortalı da emir verme sırasında iyi niyet sahibi idise primler aynile 1435 inci maddede gösterilen ristorno hakkına kadar geri istenebilir veya alıkonulabilir.

Madde 1437 Bildirme borcunun yerine getirilmemesi yüzünden veya başka sebeplerden dolayı sigorta mukavelesi sigortacı için hükümsüz kalırsa gene bu vaziyetine rağmen sigortacı pirimlerin yekûnunu istemek hakkını haiz olsa bile 1435 - 1436 inci maddelerin hükümleri tatbik olunur.

Madde 1438 Sigortacı için riziko başlamış ise bir ristorno yapılmaz.

Madde 1439 Sigortacı ödeyemeyecek halde ise sigortalı dilerse akitten vazgeçer ve bütün pirimleri geri ister veya alıkor,

dilerse masrafı sigortacının hesabına olmak üzere yeni bir sigorta yapar.

Bununla beraber sigortalı mukaveleden vazgeçmeden veya yeni bir sigorta yapmadan evvel sigortacının borçlarını yerine getireceği kendisine temin edilirse böyle bir hakkı kalmaz.

Madde 1440 Sigortalanmış mal sigortalı tarafından başkasına temlik olunursa iktisap eden kimse mülkiyeti devam ettikçe sigortalının hak ve borçlarını üzerine almış sayılır.

Temlik eden ile iktisap eden kimse pirimleri müteselsilen borçlu olurlar.

Sigortacı temlikin bildirilmesile bu temliki sigorta noktasından kabule mecburdur.

Matlubun devrine dair olan hükümler kıyasen tatbik olunur.

Sigortacı temlik yapılmasaydı çıkmayacak olan rizikolardan mes'ul olmaz.

İktisap eden, sigorta mukavelesini, bir ihbar müddeti gözetmeksizin feshedilebilir.

Feshi ihbar hakkı, iktisaptan sonra bir ay içinde kullanılmazsa düşer. İktisap eden sigortayı haber almamış ise feshi ihbar hakkı sigortayı haber aldığı tarihten bir ay geçinceye kadar kalır. İktisap eden feshi ihbar ederse pirimler için mes'ul olmaz.

Sigortalanan şeyin cebrî arttırma ile satışı halinde 1 - 4 üncü fıkra hükümleri kıyas yolile tatbik olunur.

Madde 1441 1440 ncı madde hükümleri geminin kısmen sigortası halinde de tatbik olunur.

Gemi sigortalanmış ise ancak gemi yolculuk sırasında satıldığı takdirde tatbik olunabilir. Yolculuğun başlangıcı ve sonu 1364 üncü maddeye göre tayin olunur. Gemi zaman üzerine veya birden fazla yolculuk için sigortalanmış ise sigorta ancak

1050

geminin en yakın varma limanında boşaltılmasına kadar uzar. (1364)

ONBİRİNCİ FASIL

Müruru zaman

Madde 1442 1295 inci maddenin 1 - 9 uncu numaralarında yazılı alacaklar bir senede müruru zamana uğrar. Bununla beraber müruru zaman müddeti aşağıdaki hallerde iki senedir:

1 - Ümit ve horn burunlarının ötesinde hizmetlerinden çıkarılmış gemi adamlarının hizmet ve ücret mukavelelerinden çıkan alacaklar,

2 - Gemilerin çarpışmasından yahut 1279 uncu madde hükmüne giren bir hadiseden doğan tazminat alacakları ile kurtarmak ve yardım hakları.

Madde 1443 1442 inci maddedeki müruru zaman alacaklarının donatana veya gemi adamlarından birine karşı şahsî haklarına şamildir.

Madde 1444 Müruru zaman aşağıdaki hallerde:

1 - Gemi adamlarının alacakları hakkında (1295 No. 3) hizmet yahut ücret münasebetinin bittiği senenin geçmesile ve dava daha evvel de açılabilirse açılabilceğinin anlaşıldığı senenin geçmesile başlar. Bununla beraber avansın ve taksitlerin ödenmesini istemek hakkı müruru zamanın başlamasından evvel hesaba katılmaz.

2 - Malların ve bağajların tahribinden yahut geç tesliminden (1295, No. 7,9) ve büyük avarya garame paylarından doğan alacaklar hakkında (1295 No. 5) teslimin yapıldığı senenin ve malların teslim edilmemesinden doğan alacaklar hakkında geminin teslim limanına ulaştığı senenin geçmesile ve bu limana ulaşmamış ise alâkalısının gerek bundan ve gerek zarardan haber aldığı senenin geçmesile başlar.

3 - Gemi adamlarından bir kimsenin kusurundan çıkıp 2 inci numaraya girmeyen alacaklar (madde - 1295, No. 9) alâkalının zarardan haber aldığı senenin bitmesile başlar. Bununla beraber geminin çatmasından yahut 1279 uncu maddedeki halden doğan alacaklar hakkında bunların meydana geldiği günün bitmesile başlar.

4 - Kurtarma ve yardım ücretlerinden doğan alacaklar hakkında kurtarma ve yardım işinin bittiği günün geçmesile başlar.

5 - Diğer bütün alacaklar hakkında alacağın muaccel olduğu senenin geçmesile başlar.

Madde 1445 1277 inci maddenin 2 inci fıkrasına göre donatanların aralarındaki rücu hakkı bir senede müruru zamana uğrar, müruru zaman rücu hakkına sebep olan ödenmenin yapıldığı günün geçmesile başlar.

Denizödüncü paralarından ve büyük avarya garemelerinden dolayı malların mes'ul olduğu alacaklar ve bu paralar ve garemelerden doğan şahsî iddialar da bir senede müruru zamana uğrar.

Müruru zaman denizödüncü paraları noktasından muaccel olduğu senenin geçmesile ve büyük avarya garemeleri noktasından garame ile mükellef malların teslim olunduğu senenin geçmesile başlar.

Kurtarma ve yardım masraflarından dolayı malların mes'ul olduğu alacaklar ve bu masraflardan doğan şahsî iddialar iki senede müruru zamana uğrar. Müruru zaman kurtarma ve yardımın bittiği günün geçmesile başlar.

Madde 1446 Sigortacını ve sigortalının sigorta mukavelesinden doğan alacakları beş senede müruru zamana uğrar. Müruru zaman sigorta edilen yolculuğun bittiği senenin geçmesile başlar ve zaman üzerine sigorta da sigorta müddetinin bittiği günün geçmesile başlar.

Gemi kaybolmuş ise müruru zaman kayıplık müddetinin bittiği günün geçmesile başlar.

1052

ON İKİNCİ FASIL

Gemi rehini

Madde 1447 Gemi sicilinde kayıtlı bulunan bir gemi üzerindeki rehin hakkına aşağıdaki maddelerin hükümleri tatbik olunur.

Madde 1448 Rehin hakkını tesis etmek için geminin sahibi ile alacaklı arasında alacaklının rehin hakkını haiz olacağına dair uyuşmaları ve rehin hakkının gemi siciline tescil olunması lâzımdır. Rehinin tescili noktasından tapu sicilli hakkındaki hükümler tatbik olunur.

Tescilde alacaklı, alacağın para olarak miktarı ve alacak faizli ise faiz miktarı gösterilmek mecburidir.

Alacağın başka şartları iki taraf arasında uyuşulanlar olduğu sicile şerholunabilir.

Madde 1449 Gemi üzerindeki rehin haklarının dereceleri kanunu medeninin gayri menkul hakkındaki hükümlerine göre tayin olunur.

Madde 1450 Rehin hakkı gemi sicilinde kayıtlı oldukça iyi niyet sahibi olsalar bile üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade eder. Rehin hakkının haksız surette terkin veya tadilile alâkalı hallerde kanunu medenî hükümleri tatbik olunur.

Madde 1451 Gemi sicilinin mündericâtı rehin hakkı noktasından hakikî vaziyete mutabık değilse tapu sicilinin tashihiine dair olan kanunu medenî hükümlerine göre sicilın tashihi istenebilir.

Bir rehin hakkı haksız olarak terkin edilmiş ise gemi sicilinin doğruluğu aleyhine kanunu medenî yolile sicille bir itiraz kaydettirilebilir.

İtiraz kayıtlı oldukça geminin temlikî veya bir hak ile takyidi halinde iktisap edene karşı güya rehin hakkı tescil edilmiş gibi muamele olunur.

Madde 1452 Geminin mes'uliyeti tescil edilen alacak ve tescil edilen faiz miktarını geçmez. Kanunî faiz ve masraflar hakkındaki mes'uliyet ipoteğe dair olan kanunu medenî hükümlerine göre tayin olunur.

Madde 1453 Rehin hakkı malikin mülkiyetinde bulunmayan kısımlar müstesna olmak üzere geminin takımlarına da şamildir.

Madde 1454 Menkul rehin hükümleri ancak rehin alanın gemiye zilyet bulunmamasından doğan haller haricinde tatbik olunabilir.

Madde 1455 Rehin alanın alâkasını kesmiş olan rehnedan rehin hakkını sildirmek için ibrazı lâzım olan senetlerin ve kâğıtların kendisine verilmesini isteyebilir.

Gemi sicili kayıtlarının tashihinde hukukî bir menfaati bulunan asıl borçlu hakkında da hüküm böyledir.

Madde 1456 Rehin alan ancak icrada takibat yapmağa yarar bir senede istinaden icra hükümlerine göre o gemi ve takımları üzerinden alacağını almak için takipte bulunabilir.

Madde 1457 Alacaklı belli olmaz ve ipoteğin iptali için kanunu medenide yazılı şartlar mevcut olursa alacaklı ilân ile davet olunarak mezkûr kanun hükümleri dairesinde rehin hakkının iptaline karar verilebilir.

İptal kararının verilmesiyle rehin hakkı düşer.

Madde 1458 Alacağın miktarı kanunu medeninin gayri menkul rehinine dair olan hükümlerine göre tayin olunur.

ON ÜÇÜNCÜ FASIL

Sicil ve bayrak

Madde 1459 Her Türk gemisi Türk bayrağı çeker. Yalnız Türk vatandaşlarının malı olan gemi Türk gemisidir.

1054

Yabancı Türk gemisinin tamamına yahut payına sahip olamaz.

Madde 1460 Gemi payının sahibi Türk vatandaşlığını kaybeder veya Türk vatandaşının bir gemi payı satıktan başka bir suretle yabancıya geçerse gemi bir sene müddetle Türk bayrağını taşıyabilir. Ancak bu müddetin altı ayı geçtikte evvelki müşterek donatanlar sicil dairesinden o gemi payının açık arttırma yolile satılmasını isteyebilirler. Müşterek donatanlar bunu ekseriyet reyile isterlerse daire satışı karar verir. Reyler gemi payları nisbetinde hesap olunur. Arttırmaya evvelki müşterek donatanlar da girebilirler.

Üstünde bırakılma yalnız Türk vatandaşına yapılabilir.

Yukarıki hükümler evvelki müşterek donatanların gemi payları en az üçte iki ise tatbik olunur.

Madde 1461 Türk gemileri için Hükûmetin münasip görüldüğü yerlerde gemi sicilleri tutulur.

Madde 1462 Gemi sicili herkese açıktır. Masrafı verilmek şartile sicildeki kayıtların tasdikli suretleri alınabilir.

Madde 1463 Gemi bağlama limanının tabi olduğu sicil dairesince kaydolunur. Donatanın sicil dairesinde ikametgâhı yahut müessesesi yoksa kendisine bu kanun ile düşen hak ve vazifelerin kullanılması ve yerine getirilmesi için sicil dairesine o muntakada oturan bir vekil göstermesi lâzımdır.

Madde 1464 Gemi siciline aşağıdakilerin kaydedilmesi mecburidir.

- 1 - Geminin adı ve nede kullanıldığı;
- 2 - Resmî ölçme neticesi;
- 3 - Mümkün oldukça geminin yapıldığı yer ve zaman;
- 4 - Bağlama limanı;
- 5 - Donatanın adı ve sanı;

Müşterek donatma halinde bütün müşterek donatanların ve

gemi müdürünün adları ve sanları ile her bir müşterek donatanın gemideki payı,

6 - Müşterek donatanların tabiiyeti hakkındaki kanun şartlarının yerine getirilmiş olduğu;

7 - Gemiye veya gemi payına ait olan iktisap ve tasarrufun hangi hukukî sebepten doğduğu,

8 - Geminin sicile kaydolduğu gün,

9 - Geminin sicil sıra numarası,

Madde 1465 Sicile kaydolunmak için gemi Türk bayrağını çekmeğe hakkı olmak ve 1464 üncü maddede yazılı bütün haller ve hukukî münasebetler anlaşılmış bulunmak gerektir. Resmî ölçme Türkiyede daha yapılamamış ise bir yabancı resmî makamın ölçme kâğıdına yahut başka tasdikli bir vesikaya göre geminin ölçüsü sicile kaydolunur.

Madde 1466 Sicil dairesi, geminin sicil kaydına uygun bir tasdikname tanzim eder. Tasdikname 1464 üncü maddede yazılı muamelenin yapılmış olduğunu ve geminin Türk bayrağını çekmeğe hakkı bulunduğunu da gösterir.

Madde 1467 Geminin Türk bayrağını çekmek hakkı tasdikname ile ispat olunur. Türk bayrağını çekmek hakkı tasdiknamesinin tebliğinden evvel kullanılamaz.

Gemi tasdiknamesi veya bunun sicil dairesince tasdikli bir sureti yolculukta daima gemide bulundurulur.

Madde 1468 Türkiye haricinde bir gemi Türk vatandaşının mülkü olduğundan dolayı Türk bayrağını çekme hakkını elde ederse mahallin Türk konsolosu tarafından verilecek bayrak tasdiknamesi gemi tasdiknamesi yerine geçer.

Bayrak tasdiknamesi verildiği günden ancak bir sene kullanılabilir. Bundan fazla kullanılabilmesi ancak mücbir kuvvet yüzünden uzatılmış bir yolculukta mümkündür.

Madde 1469 Sicile kaydedilen hallerde ve hukukî münasebetlerde değişiklikler olursa bunlarda sicile kaydolunur.

Her yeni kayıt mümkün olduğu kadar çabuk gemi tasdiknamesine geçirilir.

Gemi adının değiştirilebilmesi Baş Vekilin iznine bağlıdır. Gemi batar ve tamir kabul etmez olur veya Türk bayrağını taşıma hakkını kaybederse sicilinden silinir ve gemi tasdiknamesi iptal olunur.

Bağlama limanı değiştirildiğinde sicil dairesi yeni kaydın yapılması için sicil kaydını ve tasdikname suretini yeni liman sicil dairesine yollar.

Madde 1470 Gemi sicilinde 1469 uncu maddeye göre bir kaydın yapılmasını veya bozulmasını icap ettiren hallerin ve hukukî münasebetlerin sicil dairesine bildirilmesi ve doğruluklarının tevsik edilmesi lâzımdır.

Bunu yapmağa borçlu olanlar şunlardır:

1464 üncü maddenin 5 inci numarasına göre adları gemi siciline geçecek kimseler ve 1463 üncü maddede yazılı vekil.

Türk bayrağını çekme hakkına dokunmıyan bir mülkiyette değişikliği halinde geminin veya payının yeni maliki.

Bildirme kaydı icap eden halin öğrenildiğinden altı hafta içinde yapılır.

Bildirmeğe borçlu olanlar birden çok ise yalnız birinin bildirilmesi yeter.

Madde 1471 Gemi sicilinde bir kaydın yapılması veya silinmesi icap eder ve gemi tasdiknamesi ve tasdikname sicil dairesince verilen vesika suretine dokunuyorsa bu vesika da sicil dairesine verilir. Gemi bağlama limanında bulundukça 1470 inci maddede yazılı kimselerden başka kaptan da bu kâğıtları daireye vermeğe borçludur.

Yukarıda yazılı kâğıtları vaktinde getirmeyenler ceza kanununun 526 inci maddesine göre cezalandırılır.

1057

Gemi Türkiye haricinde bulunur ise sicil dairesi, istenince, esas kaydından yeni bir gemi tasdiknamesi verir. Bu tasdikname bir Türk resmî makamı vasıtasile birinci fıkraya göre verilmesi lâzım olan vesikanın iadesi mukabilinde kaptana gönderilir.

Madde 1472 Gayrı safî hacmı istiabisinde elli metre mik'abını geçmeyen gemiler sicile kaydedilmeksizin ve gemi tasdiknamesi olmaksızın da Türk bayrağını çekebilirler.

Madde 1473 Sicille kayıtlı gemi bordalarının her iki tarafında adı ve kıçında adı ile bağlama limanı silinmez, bozulmaz ve çok okunaklı harflerle gösterilir.

Madde 1474 1459 ve 1460 inci maddelerin hükümlerine göre hakkı olmadan Türk bayrağını çeken geminin kaptanı iki yüz liraya kadar para cezası veya altı aya kadar hapis cezasile cezalandırılır. Geminin mahkûma ait olup olmadığı gözetilmeksizin musaderesine de karar verilebilir.

Madde 1475 Bir gemi 1467 ve 1468 inci maddeler hilâfına Türk bayrağını çekerse kaptan elli liraya kadar hafif para cezası veya bir aya kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

Madde 1476 1470 inci maddede yazılı borçları yerine getirmeyen kimse elli lira hafif para cezası veya on beş güne kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

Birinci fıkraya göre mahkûm olan ve hükmü katileştikten altı hafta içinde borcunu yerine getirmeyen kimse yüz liraya kadar hafif para cezası veya bir aya kadar hafif hapis ile cezalandırılır. Bu mahkûmiyetten sonra da borç altı haftada yerine getirilmezse aynı ceza tekrar tatbik olunur.

Madde 1477 1467 inci maddenin hükmü hilâfına gemide ne tasdikname ve ne de tasdikli sureti olmaz veya gemide 1473 üncü madde hükmü yerine getirilmez ise kaptan elli liraya kadar hafif para cezası veya on beş güne kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

1058

Madde 1478 Harp veya sahil istihkâmları önünde veya Türk limanlarına girildiği sırada ticaret gemisine bayrak çekmeyen kaptan elli liraya kadar hafif para cezası veya on beş güne kadar hafif hapis ile cezalandırılır.

Madde 1479 1474 üncü maddeden 1478 inci maddeye kadar olan hallerde yapma ve yapmama kusurdan ileri gelmemişse ceza verilmez.

Madde 1480 1474, 1475, 1477 inci maddelerde yazılı haller ecnebi memlekette veya açık denizde vuku bulsa bile cezalandırılır.

Madde 1481 1 - Gemi siciline kaydedilmesi lâzım olan resmî ölçmenin şeraiti.

2 - 1466 ıncı maddede yazılı gemi tasdiknamesi ile bunun tasdikli suretinin (madde 1467) ve bayrak tasdiknamesinin (madde 1468) nasıl tanzim olunacağı.

3 - Gemi üzerine yazılacak adın şekli,

Nizamnamesine tabidir,

Madde 1482 Bu kanun hükmü yatlara ve denizci yetiştirme gemilerine ve yabancı bir devlet veya onun tebaası hesabına Türkiyede inşa olunan gemilere de tatbik olunur.

Denizde taşıma yolile kazanç elde etmede kullanılmayan gemiler de böyledir.

Madde 1483 6 Rebiülevvel 1280 tarihli ticareti bahriye kanunu mülğadır.

Madde 1484 Bu kanun neşri tarihinden altı ay sonra mer'idir.

Muvakkat madde Bu kanun meriyete geçmeden evvel aktedilen mukavelelerden ve yapılan muamelelerden doğan bütün hukukî münasebetlere eski kanunun hükümleri tatbik olunur.

Madde 1485 Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Hey'eti memurdur.

Madde 1478 Her yazı sahif idharatları ile bu yazı
Türk Hukukunun fihristinde bulunan her yazı
her yazı için bir yazı ile yazılmalıdır.
Madde 1479 1478 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1480 1479 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1481 1480 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1482 1481 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1483 1482 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1484 1483 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1485 1484 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1486 1485 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1487 1486 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1488 1487 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1489 1488 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1490 1489 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1491 1490 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1492 1491 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1493 1492 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1494 1493 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1495 1494 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1496 1495 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1497 1496 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1498 1497 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1499 1498 maddesi ile yazılmalıdır.
Madde 1500 1499 maddesi ile yazılmalıdır.

1060

1061

1062

1061